National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ESTO 80

Nr. 31 (2666) XXIX aastakäik

Teisipäeval, 22. aprillil 1980 — Tuesday, April 22, 1980

Üksiknumbri hind 45 senti

Sisurohke EELK Kanada Praostkonna sinod

Õpetajate järelkasvu küsimus teeb muret

Möödunud laupäev oli sisukaks tööpäevaks EELK Kanada Praostkonnas, pidades oma sinodi St. Catharines'i Pauluse koguduse külalisena. Aastatega on saanud tavaks, et üks aasta toimub sinod Torontos ja järgmisel väljaspool oleva koguduse juures. Tänavusest sinodist võttis osa üle 30 vaimuliku ja koguduste esindaja, kusjuures külaliseks oli piiskop K. Raudsepp. Sinodi esimesel poolel olid aruanded ja tegevuskavalised küsimused, teisel poolel kolm ettekannet ja pärast sinodi lõpujumalateenistus.

Avapalvuses abipraost T. Nõmmik ütles, et ollakse tuldud kirikute käekäigu üle nõu pidama, kus Issand on pannud neid töötegijaiks. Ta soovis, et nad oleksid paremad töötegijad, et kogudusis oleks indu ja vaimu.

Sinodit juhatas korrakohaselt praost O. Puhm, kellele oli abiks kohaliku koguduse esimees A. Aasma, protokollisid sekretär õp. A. Taul ja Peetri koguduse esimees T. Tralla; pärast lõunat asendas A. Tauli Vana Andrese koguduse esimees A. Roost.

Sinodit õnnitles peapiiskop K. Veem, rõhutades kolme olulist momenti praeguses kiriku elus:

kirikupäevi, usuelu süvendamise taotlemist ja kirikuelu jäädvustamist eesti ajaloos. Ka kahelt USA eesti praostilt R. Kivirannalt ja A. Hinnolt olid tervitused.

Praostkonna tegevusaruandes praost O. Puhm andis igakülgse pildi Kanada eesti koguduste rohkest töös. Mitmed kogudused tähistasid möödunud aastal oma 30. aastapäevi, õpetajad on olnud tegevad rahvuslikel, rahvuskultuurilistel ja noorteorganisatsioonide kokkutulekuil, on esinetud raadios, TV-s ja saateis kodumaale. Kõik praostkonda kuuluvad kogudused on tegevusaasta kestel olnud vajaliselt teenitud kas koguduste oma õpetajate või hooldaja-õpetajate kaudu. Thunder Bay kogudust teenib õp. J. Teras, Sault Ste. Marie kogudust hooldab praostkonna vikaarõpetaja U. Petersoo, keda assisteerib Usuteadusliku Instituudi kursuslane V. Kaldma. Sudbury kogudust hooldab abipraost T. Nõmmik ja Londoni Pauluse kogudust õp. E. Lootsma. Eesti Kodu kuulutuspunkti eest hoolitseb õp. E. Pähn.

Muret valmistavaks asjaoluks on siiski õpetajate järelkasvu küsimus. Kuigi mõned noormehed on õppinud usuteadust, on nad valinud töömaaks ingliskeelsed kogudused.

Seda lünka püüab täita Usuteaduslik Instituut, kes möödunud aastal pidas oma teise kursuse. Mõned instituudi õpilased on assisteerinud õpetajaid jumalateenistustel. Kolmas kursus peetakse eeloleval suvel Torontos. Praost O. Puhm rõhutas siiski, et see on vajalik töö ja sellejuures ei tohi unustada luteri kiriku põhiliselt kõrge usuteadusliku taseme hoidmise vajadust. Seepärast on äärmiselt oluline, et kursuslased oma teadmisi aina täiendaksid.

Puudutades kirikute olukorda, ta ütles et koguduste usuline meelsus ja osavõtt kiriklikust elust on rahuldav, kuigi võib soovida suuremat usulist elavust. Probleemiks on paljude aktiivsete koguduse liikmete väljalangemine vanaduse ja surma tõttu, keda pealekasvav põlvkond pole suuteline samal määral asendama. Surevus ületab sündivuse ja olevate andmete põhjal on selge, et koguduste liikmete arv näitab aastast aastasse vähenemist. Vastukaalu aitab luua koguduse aktiivne südamik, kellele koguduse tulevik on kallis ja näitavad suuremat ohvrimeelsust. Ka õpetajail tuleb töötada aina pingelisemalt, et hoida taset.

Usuline töö piiblitundidega, evangelisatsiooni teenistuste, laulukooride, laste- ja noortetööga ning naisringidega soodustab koguduste elu.

1979. a. statistilised andmed näitavad, et Kanadas oli 13218 eestlasest luterlast, neist kuulusid kogudusisse 8546, nende hulgas oli liikmemaksu kohustuslikke 5224, kellest liikmemaksu tasusid 4023. Ristiti 58, leeritati 98, laulatati 60

(Järg lk. 5)

Laupäeval, 12. aprillil tähistas Eesti Ohvitseride Kogu Kanadas Eesti Vabariigi sõjakooli aastapäeva. Pildil E.O.K.K. juhatus peopäeval, vasakult Joh. Luik, Tõnis Nõmmik, Ralf Viksten, esimees N. Valge, Endel Reinas ja Elmar Silm.

Foto: Vaba Eestlane

Iraani sadamate mineerimine kaalumisel

President Carteri tõsine hoiatus Iraani valitsusele

WASHINGTON — President Carter on tõhustanud oma majanduslikke sanktsioone Iraani vastu ja keelustanud Iraani ka toiduainete väljaveo. Iraani võimud on seni ignoreerinud Ühendriikide majanduslikke sanktsioone ning kinnitavad et ameerika pantvangide küsimus tuleb otsustamisele alles juuriikide rahva kannatus on juba katkenud ning valitsus ei kavatse enam kaua oodata. Kui vange lähenõud.

Carter hoiatas, et Iraani valitsusele peaks olema selge praegune olukord ning et Ühendriikide valitsus ei saa lõpmatuseni oodata Iraani võimude reageerimist Washingtoni ettepanekutele vangide vabastamiseks.

Ehkki Carter ei peatunud lähemalt kasutamisele võetavate sõjaliste vahendite juures, tuleb siin esmajoones kõne alla Iraani sadamate mineerimine,

mille tagajärjel lõigatakse ära toiduainete vool Iraani ja õli väljavool teistesse riikidesse. Pentagoni eksperdid kaaluvad sellele lisaks ka sadamate ning sõjaliste seadmete pommitamist.

Enne seda kui president Carter avaldas oma hoiatuse, deklareerisid Süüria, Liibüa, Lõuna-Jeemen ja Alzheeria, et nad annavad Iraanile igakülgse toetuse kui ameeriklased peaksid Iraani atakeerima.

Ning sellele lisaks on Iraani ja N. Liidu piiril valmis mitu punaarmee diviisi, kes on kohe valmis Iraani „kaitseks" üle piiri marssima kui Ühendriigid alustaksid sõjalisi aktsioone Iraani vastu.

NATO riikidest on esimesena oma igakülgse abi Ühendriikidele andnud Portugal, keelustades igasuguse kaubavahetuse Iraaniga. Euroopa parlament Strasbourgis võttis oma istungil vastu ettepaneku, mis soovitab kõigil Euroopa riikidel katkestada diplomaatilised sidemed Iraaniga.

Euroopa parlamendi otsused on siiski valitsustele ainult nõuandvad.

Nädala algul pidi Luksemburgis toimuma Euroopa ühisturu riikide välisministrite konverents, kus päevakorras oli seisukoha võtmine Iraani küsimuses.

Puhkekodu ehitamiseks laen kindlustatud

Kanada rahaasutus lubab anda 2,5 miljonit dollarit

Eeltööd Torontosse pensionäride puhkekodu rajamiseks on arenenud kiiretempoliselt, mainib „Vaba Eestlasele" Eesti Abistamiskomitee Kanadas esimees A. Sepa, kellega avaneb võimalus puhkekodu küsimuste üle vestlemiseks Eesti Majas. A. Sepa kinnitab, et ligemale 2,5 miljoni dollarilise ehituslaenu saamiseks on ühelt Kanada rahaasutuselt saadud juba põhimõtteline nõusolek, kuid enne tegeliku ehituse juurde asumist tuleb muuta Eesti Abistamiskomitee põhikirja ning kujundada EAK täielikult profiiti mittetaotlevaks organisatsiooniks. Samuti tuleb puhkekodu ruumide ehituslaadis teha mõningaid muudatusi.

A. Sepa mainib, et puhkekodu ehitamisel on tegemist kolme faasiga. Esimeses faasis tuleb luua vastav organisatsioon, mis on juba teostatud, teises faasis tehakse vajalikud organisatsioonilised eeltööd, mis on praegu lõpetamisel ja kolmandas faasis hangitakse laen ja alustatakse ehitamist.

Abistamiskomitee juhatuse esindajad kohtusid möödunud kolmapäeval Central Mortgage Housing Corporationi esindajatega, kes annavad Kanada rahaasutustele riikliku garantii EAK-le laenu andmiseks.

EAK saab laenu 35 aasta peale 2 protsendilise intressiga, kuna puuduva intressimäära rahaasutusele maksab ja garanteerib riik.

EAK-le lubatakse anda 2,5 miljonit dollarit ehituslaenu, kusjuures laenusumma hõlmab ka krundi, mis Abistamiskomiteel juba välja maksetud ning mille hind on kalkuleeritud 250.000 dollarile. Ehitus läheb maksma praeguste kalkulatsioonide kohaselt üle 2 miljoni dollari ning ehitustööd antakse täies ulatuses välja mõnele ehitusettevõttele.

Central Mortgage Housing Corporationi esindajad soovisid teha puhkekodu elamisruumide plaanides mõningaid väiksemaid muudatusi.

Nii sooviti tubade põrandapinna suurendamist ning iga toa juurde vanni- või dushiruumi ehitamist.

Puhkekodu kavatsetakse ehitada kolme korruseline ning selles on sada voodikohta, kus 76 tuba on üheinimese ruumid ja 12 tuba kaheinimese ruumid. Igale majakorrusele rajatakse ka väike keedukoht, kus elanikel on võimalik vajaduse korral kohvi keeta. Hoone on varustatud köögiga, seltskondliku ruumiga, söögisaaliga, saunaga, hobbiruumiga ja teiste vajalike kõrvalruumidega.

A. Sepa mainib, et Eesti Abistamiskomitee põhikirja muudatus on saadetud valitsusele kinnitamiseks ning muudetud põhikiri peaks saabuma kinnitatult tagasi lähemal ajal. Pärast seda läheb uus põhikiri kinnitamisele Abistamiskomitee üldkoosolekule.

Puhkekodusse on registreeritud juba umbes 150 elanikku ja kõigile nendele saadetakse lähemal ajal välja teateleht, millega ühtlasi nõutakse igalt isikult 1000-de dollarilise sissemaksu tegemist, mis läheb puhkekodu rajamiseks.

Isikute ülevalpidamise kulud puhkekodus on 550—600 dollarit kuus ja A. Sepa arvates teeb see summa maksmine vaid üksikutele raskusi, kuna suurem osa eestlastest on suutnud koguda endale summasid vanaduspäevade jaoks. Neid, kes ei suuda ise oma kulude eest tasuda, kavatseb Abistamiskomitee aidata, milleks kasutatakse Eesti Kodust saadud sissetulekute intresse.

Central Mortgage Housing Corporation nõuab puhkekodu majandamiseks täpset eelarvet ja kalkulatsiooni ning majandamise eelarves tuleb teha mõningaid parandusi.

Kuna puhkekodu ehitus võib mõningate probleemide lahenemisel alata juba juulis või augustis, siis peab Abistamiskomitee hakkama mõtlema ka vastava personali soetamisele.

Puhkekodu vajab kutselistest inimestest mänedzheri ja 3—4 haiglaõde, kelledele liitub veel köögipersonal, koristajad jne. A. Sepa arvab, et kui kõik küsimused plaani kohaselt lahenevad, siis võibolla on võimalik hoone sügiseks viia katuse alla ning talvel võiks jätkata sisemiste ehitustöödega.

RAHVATANTSIJATE
MAIBALL
Furlane klubis, laup., 10. mail
MISS ESTO '80 ★ ÕHTUSÖÖK
EEKSAVA ★ TANTS
Pääsmed prl. V. Sillart
483-1955 õhtul

AKADEEMILINE KODU
korraldusel toimub reedel, 2. mail kell 8 õ.
Tartu College'is
MAI VASTUVÕTT
Sissepääs liikmelle $7.— (kõik sissearvestatud)

Timmas
UUED TÖÖD
27. apr. — 10. mai 1980 ★ GUSTAFSSON GALLERY,
303 Main St. North, Brampton, Ont. (Hwy. 10)
AVAMINE PÜHAP., 27. APR. 1—5 P.L.
Galerii avatud teisip. — laup. 11—5 p.l., pühap. 1—5 p.l.

K. L. MARLEY 90 a. juubeli
MAALIDE NÄITUS
õlid ja akvarellid
10.—17. maini 1980
Toronto Eesti Baptisti kiriku alumises saalis,
883 Broadview Ave. Toronto
Näitus avatud laupäeviti 3—9-ni ja reedel (16. mail) kell 6—9-ni

Pühap., 27. aprillil kell 6 p.l. Peetri kirikus, 817 Mt. Pleasant Rd.
VAIMULIK KONTSERT
laulab HELMI BETLEM — orelil LEMBIT AVESSON
Kavas: Bach, Händel, Pachelbel, Stradella, D'Aquin, Tobias, Avesson • Vabatahtliku maksu eest

Laup., 26. apr. kell 5 p.l. toimub Peetri kirikus
T.E. Ap. Õigeusu Kog.
NÄITEMÜÜK-PEREKONNAÕHTU
RIKKALIK LOTERII • OKSJONID • KÄSITÖÖDE MÜÜGI-
LAUD (avatud kell 4 p.l.) • KOHVILAUD
Kõik südamest teretulnud!

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St. Torontos
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $35.—, poolaastas $19.50 ja veerandaastas $10.50, kiripostiga aastas $56.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $16.—
TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $38.—, poolaastas $21.— ja veerandaastas $11.—. Kiripostiga USA-s: aastas $61.—, poolaastas $32.50 ja veerandaastas $17.—
LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $72.—, poolaastas $36.— ja veerandaastas $19.—.
Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 45 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto Ont. M6J 2H2

USA ärimees Armand Hammer propageerib koostööd Moskvaga.

Kommentaarid

Venelastel on kõigi asjadega tegemist, mis läänemaailmas juhtuvad. Võtke kas-või näiteks Oscarite auhindade väljajagamine parematele USA filmidele ja näitlejatele. Selle kohta avaldab oma ülevaate ja hinnangu ka N. Liidu ametlik teadeteagentuur Tass, kelle esindaja Ühendriikides on agentuuri varustanud oma seisukohtadega ning Tass peab vajalikuks neid hinnanguid levitada üle kogu maailma.

Venepoolseks kohtumõistjaks Ühendriikide filmide üle on Vjatsheslav Tshernõshevi nimeline ajakirjanik, kes tuleb avalikkuse ette väitega, et Oscarite väljaandjad tegid suure eksituse kui nad tunnistasid aasta parimaks filmiks perekonnadraama „Kramer vs. Kramer'i", mis olevat küll hästi tehtud kuid tegeleb väga tavaliste igapäevaste probleemidega. Parima filmi Oscar oleks tulnud Tshernõshevi arvates anda aatomi jõujaamade vastasele propagandafilmile „The China Syndrome", mis paljastavat Ühendriikide ettevõtete hävitava poliitika, mille eesmärgiks on julgeolekuabinõusid hüljates taotleda üha suuremaid profiite. Tshernõshev jagab õpetusi ka ameerika ajakirjanikele, kinnitades, et see film paljastab kodanlise häbiväärse osa, mis varjab suurtööstuste mahinatsioone.

Kahtlemata ei ole see venelaste asi arvustada, millisele filmile Ühendriikide eksperdid annavad oma kõrge hinnangu ja keda nad filmi valmistajatest kui ka näitlejatest austavad Oscaritega. Tassi esindajate ja vene propagandameeste eesmärgiks on ühest küljest üles kiita aatomi jõujaamade vastast filmi kuid teisest küljest upitada ka selles filmis peaosa mänginud ja parima naisnäitleja Oscarile kandideerinud näitlejatari Jane Fondat, kes Vietnami sõja ajal oma Ühendriikide valitsuse vastase ja punaseid pooldava hoiaku pärast oli tuntud Hanoi Fonda nime all ja kes praegu on suure osa oma ajast ja energiast pühendanud aatomi jõujaamade vastase propagandale Ühendriikides.

Film „The China Syndrome" on tehtud nagu Moskva tellimise peale kuna venelased reserveerivad palju energiat tuumaenergia jõujaamade esitamise vastasele propagandale läänemaailmas samal ajal kui nad ise palavlikuliselt uusi tuumaenergia jõujaamu püstitavad. Selle propaganda kaugem eesmärk on selge: õhutada läänemaailma rahvamasse tuumajõujaamade vastastele aktsioonidele, mille tagajärjel lääneriigid satuvad tulevikus tohutu energiakriisi küüsi, mis kergendab Kremlil nende sisemist lammutamist ja kommunistliku imperialismi levitamist.

*

Moskva olümpiamängude kaitsjate ja president Carteri boikoti vastaste suuremaks argumendiks on, et sporti ja poliitikat ei tohi ära segada ning selles asjas peab mõlemate poolte vahel valitsema aumehe kokkulepe — kogu maailma sportlased peavad pidama ausaid ja sõbralikke võistlusi Moskva staadionil ja Kremli punaarmee võib uhmerdada mürkgaasidega ja rakettidega Afganistani vabadusvõitlejaid ja rahulikke elanikke.

Teadlikele inimestele on ammu selge, et see jutt spordi ja poliitika segamisest on venelaste poolt lansseeritud propaganda. Kuidas Moskva ise spordi ja poliitika minevikus on ära seganud selle kohta annab Toronto „Sun" oma juhtkirjas 17. aprillil ülevaate. See „segamiste" nimekiri on toodud ajakirja „Sports Illustrated" järgi ning on võrdlemisi pikk:

- **☆ N. Liit boikoteeris Ühendriikide ja N. Liidu vahelisi kergejõustiku maavõistlusi 1966, 1967 ja 1968 aastatel kui ameeriklased võitlesid Vietnamis.**
- **☆ N. Liit boikoteeris 1967. aastal Maailma Ülikoolinoorte Mängusid Tokios, kuna ta ei nõustunud Põhja-Koreale antud nimega.**
- **☆ N. Liit boikoteeris 1974. aastal jalgpalli maailma meistrivõistluste eelvõistlusi, kuna need korraldati Tshiilis.**

(Järg lk. 3)

Quebec ja suveräänne liit

Suur ja laialdane Kanada, mida kirjeldatakse kui maad, mis ulatub ookeanist ookeanini, on sattunud teelahkmele, kus õige või vale tee valimine võib osutuda saatuslikuks kogu riigile. Pärast pikemaajalist manööverdamist ja vastavate ettevalmistuste tegemist kuulutas Quebeci provintsi separatistlik valitsus välja kuupäeva, mil Quebeci elanikkond rahvahääletusega otsustab, kas anda provintsivalitsusele mandaati ülejäänud Kanadaga suveräänse liidu moodustamiseks läbirääkimiste alustamiseks. Rahvahääletuse kuupäevaks määrati 20. mai, mis võib kujuneda selleks õnnetuks päevaks, mil algab Kanada kui ühtse ja tervikulise riigi lagunemine.

Quebeci peaministri Rene Levesque ning ta separatismi taotlevate kaaslaste ja nõuandjate programmi kohaselt moodustab 20. mai rahvahääletus tegelikult esimese sammu ja esimese rahvahääletuse Quebeci lahkulöömiseks Kanadast. Kui rahvas annab rahvahääletusel „ja" sõnaga valitsusele volituse läbirääkimiste alustamiseks Kanada keskvalitsusega ja teiste provintsidega suveräänse liidu moodustamiseks, siis taotleb Quebec sellega ülejäänud Kanadaga tihedat majanduslikku koostööd, säilitades isegi ühise rahasüsteemi, kuid muutub poliitiliselt suveräänseks ja iseseisvaks riigiks, kes annab ise seadusi, võtab makse ja ajab oma välispoliitikat. Kui suveräänse liidu loomiseks kokkulepe on saavutatud, siis tuleb Levesque'i kava kohaselt Quebecis teine rahvahääletus, millega elanikkond peab saavutatud kokkuleppe kinnitama, andes sellega lõpliku kinnituse Quebeci lahkulöömisele.

Praegu Quebecis võimul oleva separatistliku Parti Quebecoisi juht Rene Levesque on kahtlemata teinud eelolevateks valimisteks põhjalikke eeltöid ja seganud osavalt oma kaarte, kusjuures aga tema plaanide lähemal vaatlemisel ja analüüsimisel esineb sügavaid lünki, milledele juba keskvalitsuse peaminister Pierre Trudeau ja teiste provintside peaministrid eesotsas Ontario peaministri William Davisega tähelepanu on juhtinud.

Separatistide plaan on üles ehitatud võtetele, mis taotlevad tagaukse kaudu Quebecile isesisvuse saavutamist, kuna otsese küsimuse esitamine Quebeci lahkulöömiseks Kanadast oleks elanikkonna poolt rahvahääletusel kindlasti otsustavalt tagasi lükatud. Nüüd tuleb aga Levesque välja ebamäärase suveräänse liidu asutamise teooriaga ja opereerib sealjuures ainult omapoolse seisukohaga läbirääkimiste alustamiseks suveräänse liidu moodustamiseks, küsimata keskvalitsuse ja teiste provintside seisukohti. Talle vastas peaminister Trudeau, et Kanada keskvalitsusel ei ole mingeid võimupiire selliseid läbirääkimisi alustada ning valitsus ei kavatse ka seda teha. Samal ajal on kõigi provintside peaministrid deklareerinud, et nad ei ole huvitatud Levesque'i poolt esitatud suveräänsest liidust.

Ühtlasi tuleb sealjuures silmas pidada, et liidud ja ühisturud luuakse suveräänsete riikide vahel, kuid Quebec ei ole suveräänne riik kui ta kavatseb alustada ülejäänud Kanadaga liidu ja majandusliku koostöö rajamist. Quebec on jäänud seega oma liidu plaanidega ühepoolselt täielikult üksi ja pealegi baseerub tema positsioon väga nõrkadel ja ettekujutatavatel alustel. Kui Quebeci elanikkond otsustab Levesque'i suveräänsuse liidu ettepaneku aktsepteerida, siis viib see Pierre Trudaeu arvates täielikult välja ummikusse.

Separatistidel ja föderalistidel on võimalus oma seisukohtade kasuks selgitustööd teha kuu aega ja tõenäoliselt muutub poliitiline võitlus Quebeci küsimuse ümber väga palavaks, kusjuures suuremaks Levesque vastasteks kujunevad Kanada peaminister Trudeau, Quebeci liberaalide juht Claude Ryan ja Ontario peaminister William Davis. Selle kampaania kestel võib üles kerkida ka teisi separatistlikke tuuli, mis tõenäoliselt hakkavad eriti karmilt puhuma läänеprovintsidest — Albertast ja Briti Kolumbiast, kus süüdistatakse keskvalitsust Kanada idapiirkondade soosimises ja läänеprovintside halvasti kohtlemises. Alberta, kus asuvad Kanada suuremad õlivarud, on keskvalitsusega eriti vastuolus õlihindade pärast ning on tõstnud üles küsimuse provintsidele suuremate võimupiiride andmiseks oma majanduslike probleemide korraldamiseks ja loodusvarade kasutamiseks. Selle kampaaniaga võivad liituda ka Kanada Atlandi provintsid kui idarannikul suuremaid õlivarusid avastatakse, milleks on häid lootusi.

Kõiki eeltoodut arvesse võttes läheb Kanada vastu väga pinevatele ja keerulistele aegadele, mida iseloomustab provintside püüdlus suuremale iseseisvusele ja keskvalitsuse võimupiiride vähendamisele. Kuna Kanada moodustab juba praegu võrdlemisi lõtvade sidemetega seotud föderatsiooni, siis provintsidele edasiste järelandmiste tegemisel võib keskvalitsus muutuda veelgi nõrgemaks. Quebeci suveräänse liidu moodustamise valimiste väljakuulutamisega on kahtlemata lükatud järsul mäekallakul suur kivi veerema ja 20. mai peab näitama millise suuna see veeremisel võtab.

K.A.

Piiblitest katusepappi!

Lääne-Saksa ajakirjandus teatab, et kui mõni aeg tagasi USA-st saadeti N. Liitu vagunitäis piibleid, siis Vene võimud lubasid need lahkelt jagada usklikele, „kui need ainult piibleid soovivad saada".

Nüüd selgub, et „saada soovijaid" pole leidunud ja piiblid saadeti vabrikusse, kus nendest valmistati katusepappi.

(E.R.)

Aidake kaasa
„VABA EESTLASE"
levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele!

Toidunappus nõukogude inimese söögilaual

Teravilja väljaveokeeld Ühendriikidest tekitab kaugeleulatuvaid tagajärgi

Viimastel kuudel ajakirjanduses üha sagedamini ilmuvad teated ühe või teise toiduaine vähesusest Nõukogude Liidu linnades on eelalarmiks enne uut lõikust suurenevale toidunappusele. USA president Carteri poolt vilja väljaveo keelu tagajärjed peaksid hakkama üha enam tundma andma.

Põllumajandussaaduste puudus pole N. Liidu kodanikele mingiks uudisnähteks. See sai alguse oktoobrirevolutsiooniga ja on nüüd kestnud juba üle 60 aasta.

Viljaikaldused ja üldine madal produktiivsus on olnud põllumajanduse kollektiviseerimise kaasnähted, mis on sundinud Nõukogude Liitu oma elanike enamvähem rahuldavaks toitlustamiseks ja kodumaise saagi täiendamiseks ostma Läänest teravilja.

Esialgu olid ostud juhuslikud, kuid kui produktsioon ei näidanud paranemist ja Läänes avanesid äärmiselt soodsad krediidivõimalused (Kanada valitsuse 2% laen, mida iga maksumaksja ikka veel toetab) sõlmiti USA-ga ja Kanadaga pikaajalised viljaostu lepingud. Nende varal kindlustas Nõuk. Liit omale igaaastase, kuni 7 milj. tonnise teravilja koguse. Sellele lisaks on Nõukogude Liit juba mitmeid aastaid ostnud täiendavaid kvantumeid, mis on kõikunud mõnest miljonist tonnist mõnekümne miljoni tonnini.

1978. a. teravilja saak oli parim, mida kunagi on N. Liidu ajaloos registreeritud, ulatudes 225 milj. tonnini.

Seda aga täiendati 7 milj. tonniga Läänest, mis näitas, et aastaseks normaalseks tarviduseks tuleb lugeda 232 milj. tonni vilja, norm mida kunagi pole veel suudetud toota.

Möödunud suvine viljasaak oli eriti madal, ulatudes ainult 179 milj. tonnini. Tekkinud puudujääk 53 milj. tonni, umbes 1/5 vajalikust, tuli väljastpoolt hankida.

N. Liidu poolt ennustati 1979. a. varasügisel üle 200 milj. tonnilist saaki, mis tekitas mulje, et Läänel võib tekkida raskusi ülejääkide realiseerimisel. Peale varustajatega soodsate hindadega eellepingute sõlmimist tuldi välja tublisti redutseeritud arvudega.

Salakaval, õigemini autu, manööver tekitas Läänes küll pahameele tormi, kuid siiski austati kord sõlmitud lepinguid.

Viimaste ametlike statistiliste andmete (197 m.t.) suhtes valitseb siiski veel kahtlus, kuna N. Liidus on tootjatel tavaks, kas oma naha päästmiseks või preemiate väljapetmiseks või mõnel muul „sotsialistlikul" põhjusel tegelikele arvudele lisada olematuid koguseid.

Tuleb eeldada, et samad loodusliku tingimused, mis põhjustasid vilja ikalduse, ei jätnud mõju avaldamata ka muude oluliste põllumajandussaaduste, nagu kartuli, peedi, aedvilja jne. saakidele. Sellepärast arvatakse Läänes, et toitlustamisolukord N. Liidus on veelgi kriitilisem kui seda võib väljalugeda viljasaagi kohta antud andmetest.

USA president Carteri poolt vilja väljaveo keeld ei puudutanud varasema kokkuleppe alusel müüdud 7. milj. tonnilist nisu kogust.

Keelustatud viljast oli 14 milj. tonni maisi, mis oli mõeldud loomasöödaks ja pidi katma talve lõpukuude ja kevadise puudujäägi, mida hinnatakse umbes ⅓-le kogutarvidusest.

Puudujäävat maisi tuli millegagi asendada. Keelu kehtestamisele järgnenud N. Liidu juhtide kiired sammud räägivad olukorra tõsidusest. Veebruari algul anti üleliidulised korraldused karja ületalve pidamise kohta. Neis kästakse kolhoosidel ja sovhoosidel loomasöödaks koguda ja peeneks hekseldada õlgi ja pilliroogu ning lõigata noori puuoksi ja neid jahvatada. On selge, et madala söödaväärtusega ainete lisamine on äärmine hädaasi, mis põhjustab loomade üldist nõrgenemist ja muudab need vastuvõtlikuks igasugustele haigustele ja taudidele.

Loomasööda vähesuse tõttu ennustati suuremal arvul loomade tapmist ja liha külluslikku turule ilmumist.

Kuna seda pole aga sündinud, siis tuleb praeguse liha puuduse põhjust otsida mujalt.

Tõenäolikult on selleks paar aastat tagasi olnud viljaikaldus, mis tookord sundis kaunis drastilisele loomade arvu vähendamisele. Karja suurendamine ja uuendamine ei sünni aasta ega paari jooksul, vaid selleks on vaja pikemat aega. Sellest siis ka praegune liha vähesus nõukogude inimeste söögilaual.

Vilja väljaveo keelule lisandus ka muude äriliste tehingute piiramine või katkemine. Üheks suuremaks ja olulisemaks löögiks oli põllumajanduses kasutatavate kemikaalide eksporteerimise keeld. N. Liit on kaunis suurel määral toetunud kunstväetise ja pamiselt selle koostisosade ostule Kanadast ja USA-st.

Nende äralangemine põhjustab eeloleval suvel järjekordset vilja ja heinasaagi langust, mis omakorda mõustab loomuliku väetise vähesust.

Koguulatuses võib see kujuneda tagasilöögiks ka järgnevate aastate saakidele.

Afganistani kommunistlik rezhiim oli vabadust armastavate masside rünnaku all kokkuvarisemise ohus. Olukord pakkus N. Liidu raugastunud juhtidele, nende karjääri loojangul, võimalust abistamise ettekäändel oma elutööd kroonida uue territooriumi vallutamisega. Afganistani anastamine sai paljudele Lääne poliitikutele silmade avajaks ja kutsus Ühendriikides esile ootamatu ja kaugeleulatuva reaktsiooni, millega Kremli juhid ei olnud arvestanud ja mida nad ei olnud oodanud.

USA poolt läbiviidud sanktsioonid kutsusid Moskvast esile jämeda sõimuvalangu USA ja Carteri aadressil. Carterit kutsuti kannibaliks ja inimsoo vaenlaseks. Veelgi ägestus kisa kui Carteri õhutusel ja USA eeskujul ka teised vilja väljaveomaad nagu Kanada, Argentiina ja Austraalia hakkasid oma kraane kinni keerama.

Tühi kõht ja tarbekaupade vähesus ei kutsu N. Liidu elanikkonnas esile rahutusi, nagu see sündis mitmel korral Poolas. KGB terror ja lakkamatu ajudepesemine on äraproovitud antidoodid rahva mässumõtete tekkimise vastu.

L. KOOBAS

Euroopa kaitse tugevamaks

Ühendriigid viivad mereväge Vahemerest Kesk-Ida piirkonda

BRÜSSEL — Brüsselis toimunud NATO riikide kaitseministeeriumide esindajate konverentsil kinnitas Ühendriikide kaitseministri abi Robert Komer, et Lääne-Euroopa riikidel tuleb teha suuremaid pingutusi oma riigikaitse tõhustamiseks, kuna USA on sunnitud Euroopast Kesk-Ida piirkonda viima ühe osa oma sõjajõududest.

Euroopa riikidelt nõutakse oma relva- ja laskemoonaladude suurendamist, reservide treeningu tõhustamist ning transportlennukite soetamist ameerika reservide kiireks ületoomiseks Ameerika kontinendilt Euroopasse.

Washingtoni andmel suhtusid Euroopa NATO riikide sõjalised eksperdid soodsalt nendesse ettepanekutesse.

Pinevast olukorrast tingituna Kesk-Idas kavatsevad ameeriklased ühe lennukikandja Vahemerest viia Inda ookeani, samuti viiakse Vahemerest ära osa ameerika mereväesõdured, kes on saanud väljaõppe maandumisoperatsioonideks.

Euroopa mandril ei kavatse ameeriklased siiski praegusel momendil oma vägesid vähendada.

Maikuus toimub Brüsselis NATO kaitseministrite konverents kus samuti tulevad arutusele vajalikud abinõud kaitsevalmiduse suurendamiseks.

Kokkutulek ESTO-l

Tallinna Linna I Tütarlaste Gümnaasiumi (III Güm.) endiste õpilaste ülemaailmne kokkutulek-lantsh korraldatakse seoses ESTO-80 pidustustega esmaspäeval, 7. juulil 1980 kell 12.00 Carlton Hotelli piduruumes, Kungsgatan 57 A, Stokholmis, Rootsis. Kuna meil on vajalik teada osavõtjate arvu, palume osavõtust teatada hiljemalt 20. maiks 1980. Registreerida Maimu Saare, Rekylvägen 5, 191 41 Sollentuna, Sweden.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

26. ja 27. apr. dr. A. Mae, tel. 493-7231.

3. ja 4. mail dr. J. Marley, tel. 921-7777.

Kolmas Naiskongress ESTO-80 ajal

Kolmas Naiskongress eesti naistel vabas maailmas pärast Teist maailmasõda toimub ESTO-80 ajal Stokholmis. Iseseisvas Eestis tulid naised kongressideks omavahelisteks nõupidamisteks kokku alates 1919. aastast. Väljaspool kodumaad tehti seda esimest korda Torontos 1972, siis Baltimore'is 1976 ja nüüd tahetakse kokku tulla ESTO-80 ajal Stokholmis, et koos arutada kõigile eesti naistele olulisi küsimusi.

Naiskongress toimub kolmapäeval, 9. juulil algusega kell 9.30 ja peaks lõppema umbes kell 16.00 paiku, et õhtut ESTO muudeks üritusteks vabaks jätta.

Kongressi asukoht on Stokholmi kesklinnast pisut väljaspool — Saltsjöbana'ni rongiga sõita lõppeatusse (Saltsjöbadenisse), kus ilusas Vår Gårdi hoones pargi keskel (5 minuti tee jaamast) — kongressi saali suhtes ongi kokku lepitud.

Kolmanda Naiskongressi kava esimeses osas kõneleb Hamburgi Ülikooli prof. Els Oksaar teemal „Kakskeelsuse küsimus". E. Oksaar on rahvusvaheliselt tunnustatud spetsialist sel alal.

Edith Kotka-Nyman kõneleb „Eesti keele õpetusest Rootsis" praktilisest lähtekohast. Mõlema ettekande järel on läbirääkimised.

Kongress jätkub pärast vaheaega kel 14.00 pagulastele olulise küsimusega — „Eestluse säilitamine ja järelkasvu küsimus", selle kohta on rida ettekandjaid mitmes vanuses: Asta Lepik, Katrin Härm-Sepp ja Helga Nõu. Oodatakse ka rohkesti sõnavõtte.

Peaaegu kõik Stokholmi eesti naisorganisatsioonid on seotud kongressi ettevalmistustöödega, eesotsas naiste ajakirja „Triinu" peatoimetaja Veera Poska-Grünthaliga. Kitsam töötoimkond, kuhu kuuluvad Hella Raid, Kulla Vellisto ja Asta Lepik koos bülletääni toimetaja Rutt Eliaseriga, koondavad osavõtvate organisatsioonide teatamised ja ootavad uusi asjast huvitatuid.

R.E.

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

☆ **N. Liit boikoteeris 1975. aastal Hispaanias korraldatud moodsa rütmilise võimlemise meistrivõistlusi baski terroristide hukkamise pärast.**

☆ **N. Liit boikoteeris 1976. aasta maleolümpiat, kuna see peeti Iisraelis.**

☆ **N. Liit boikoteeris 1978. aastal toimunud maailma meistrivõistlusi laskmises ja 1979. aastal korraldatud maailma meistrivõistlusi korvpallis naistele põhjusel, et nende asukohaks oli Lõuna-Korea.**

☆ **N. Liit boikoteeris Davis Cup'i tennise võistlusi Tshiili vastu.**

Kuid see ei ole veel kõik. Venelased on korduvalt keeldunud poliitilistel põhjustel võistlemast Lääne-Berliinis. 1968. aastal ähvardasid nad boikoteerida Mexico Citys toimunud olümpiat kui Lõuna-Aafrikale võimaldatakse olümpiast osavõtt. Rahvusvaheline Olümpiakomitee andis järele Moskva nõudmistele ja lülitas Lõuna-Aafrika mängudelt välja. Ja lõppude-lõpuks: N. Liit boikoteeris olümpiamängusid 1952. aastani kui „kodanlist olümpialiikumist".

Kui nüüd suured moraalilugejad ja sportliku liikumise idealistid tulevad rääkima, et Moskva olümpia boikoteerimine tähendab olümpiamängude lõppu, siis ei ole sellel jutul eeltoodud andmete taustal mingit kaalu. Olümpiamängusid peeti ilma venelasteta 34 aastat, siis võib seda ka tulevikus teha. Kõik neid fakte peaks tungivalt arvesse võtma ka Kanada valitsus, kes asub olümpia boikoteerimise küsimuses ikka veel kõhkleval seisukohal.

AMI

(Järg lk. 3)

„Rajaleidjate" gaidlipkonnal oli laupäeval, 12. aprillil juubelipidustus. Pildil vaade praegusele lipkonna juhtkonnale, vasakult lipkonna sekretär ngdr Katrin Kütti, lipkonna juht ngdr Rita Valter, lipkonna vanem gdr. Ene Runge ja laekur ngdr Ilme Paar. Foto: Vaba Eestlane

Vikerkaare - moodne ja mugav laagerriik

Pilk Rootsis ESTO-80 ajal toimuvale maailmalaagrile

STOKHOLM — Kahe kuu pärast avab Vikerkaare maailmalaager Rootsis väravad mitmesajale eesti skautlikule noorusele kogu maailmast — Austraaliast, Kanadast, Ühendriikidest ja Euroopa maadest. Eeltööd on kestnud poolteist aastat, mil laagri juhtkond on üksikasjaliselt suurüritust ettevalmistanud erinevates sektorites.

Niipea, kui laagri elanikud on laagri maa-ala vallutanud ja 600—700 osavõtjat mõne tunni jooksul püstitanud 300—400 telki all-laagrites ja mugavalt sisustanud oma laagrikodud, algab laagerriigis normaalelu. Mitmekülgne üldtegevus, mida programmitoimkond eeltööde ajal kavandanud, haarab suurema osa laagripäevast. Üldtegevusperioodide vahel, mil laagris on ka söögiajad, koonduvad laagrielanikud laagri administratiivsesse keskusesse, laagerriigi südamikku.

Siin pakutakse laagrielanikele kõikvõimalikku teenindust, mis täiesti võrreldav teenindusega meie linnades või asulates.

Laagri söökla mahutab oma katuse alla mitusada laagrielanikku. Aastatel jooksul on ka toiduvalmistamine märgatavalt muutunud. Tänapäeval ei oleks suurlaagrites mõeldav traditsiooniline, laagrielanike poolt loitvatel lõketel ja tahmastes pannides ja pottides valmistatud laagritoit, kus kokkade ja pealtvaatajate silmad olid punased ja jooksid suitsu tõttu vett. Seda laadi toidu tegemine kuulub õppelaagrite valdkonda, suurlaagrites valmib toit ühisköögis kõikidele korraga.

Appi on võetud elektroonahjud, kus soendatakse valmis toiduportsjonid. Isegi kartuleid pole enam vaja koorida, need saabuvad laagrisse valmiskoorituna.

Perenaiste peamiseks ja suureks ülesandeks on söögi kiire väljajagamine, sest elektroonahju abil on võimalik tunni aja jooksul varustada ligi 700 inimest lõunasöögiga. Et vältida aegaviitvat nõudepesu, võetakse kasutusele plastnõud ja söögiriistad ühekordseks kasutamiseks.

Söögiaegadel saadab laagriraadio ajaviitemuusikat, vahendab laagriuudiseid, teeb kokkuvõtteid uudistest laias maailmas ning usutleb laagrielanikke lühikestes jutuajamistes.

Raadiosaadete vahel annab kontserti Kanada esindusüksuse puhkpilliorkester.

Nooremad laagrielanikud ihaldavad peale head sööki kindlasti maiustusi. Tee sööklast kaubaaita pole pikk, ning seal on peale maiustuste ja karastavate jookide müügil hulk mälestusesemeid ja tarbeasju. Vanemad laagrielanikud peavad aga enam lugu tassi kohvist, maitsvate kondiitrisaadustega. Selle nõude täitmiseks on laagris kaks kohvikut, üks Metsakodu peamajas ja teine vähe eemal Luige järve kaldal. Laagris on oma pank, mis asub vagunmajas administratiivse keskuse ääremail. Siin saab vahetada välisvaluutat rootsi raha vastu ja on ka võimalik välja võtta hoiule antud raha.

Õhtuti, kui ei ole üldtegevust mis oleks kohustuslik, toimub discotants ning need kes sellest pole huvitatud võivad külastada laagri kino.

Laagril on oma telefoni keskjaam ja tihedalt väljaehitatud telefonivõrk. Kui laagris peaks juhtuma õnnetusi, või keegi haigestub, on laagril oma haigla elukutseliste arstidega, kes siis vajalikku abi annavad. Igaks juhuks on laagris ka ambulantsauto elukutselise kiirabi autojuhiga.

Nagu igas linnas ja riigis, nii on ka Vikerkaare maailmalaagris korravalve. Selle ülesandeks on eeskätt hoolitseda laagri julgeoleku eest, et väljaspoolt tulevad võõrad isikud ei pääseks laagrisse. Laagerriigil on oma lastepark, kus juhtide mudilased vilunud juhatajate eestvedamisel päeviti mängivad, on oma reisibüroo, mis vahendab vajalikke transporte ja on ka välissaatkonnad, kus võib kohata välismaalt tulnud esindusüksuste juhtkondi. Sama kähku kui laagerriigis hakkas elu pulbitsema, sama kiirelt lakkab ka laagerriigi tegevus. Kui 9 päeva pärast starti võetakse maha viimane telk on Vikerkaare maailmalaager ja selle tihe ja mitmekesine laagerriigi elu vaid ajalugu ja hea mälestus.

SVEN TILLU HANSON

Norra ei alistu survele

N. Liidu seisukoht ei mõjuta NATO nõupidamisi

STOKHOLM — Norra valitsus ei lase Nõukogude Liidu informatsioonivahendite tugevale kampaaniale vaatamata mingisugusel viisil mõjutada kavatsusi NATO raskete relvade toomiseks Norra territooriumile, ütles Norra välisminister Knut Frydenlund. Samal ajal päevaleht Aftenposten nõudis, et valitsus alustaks nõupidamisi ameeriklastega vastuseks N. Liidu surveavaldustele.

Välisminister Frydenlundi teatel ründavad N. Liidu ajalehed peagu päeviti Norra NATO-poliitikat, mis on tugevdanud Norra rahva seisukohta veelgi usalduslikumalt NATO-le toetumiseks. Samal ajal on need tekitanud Norras ebakindlust Moskva tõeliste kavatsuste suhtes. See selgub ka Rootsi televisiooni uudistest ja ka Svenska Dagbladetist, kes on vestelnud Norra välisministeeriumi ja teiste kõrgete Norra ametivõimudega.

N. Liidu informatsioonivahendid on viimastel nädalatel harva jätnud päeva vahele kritiseerimast teravalt Norra NATO-poliitikat

ja eriti kavatsust raskete relvadega varustatud ameerika merejalaväebrigaadi asetamiseks Norra territooriumile.

Hiljuti ilmunud ameerika ajalehteadete kohaselt olid nõupidamised relvastumiseks juba jõudnud lõpujärku. Norra ametivõimude andmetel on küsimus siiski alles selgitamisel enne lõpliku otsuse tegemist ja suuremaid nõupidamisi ei ole veel alustatud. Välisminister Frydenlundi üteluse kohaselt ei lase Norra end N. Liidu kritiseerimisest mõjutada. Valitsus on hoopis vastupidi mõista andnud, et N. Liidu ajalehtete kampaania võib mõjutada valitsuse pingutusi jätkata aktiivset leevenduspoliitikat N. Liidu suunas.

Üldine arvamine on muutunud üha ebausaldavamaks N. Liidu kavatsustesse suhtumisel.

Norra mõjuvõimsam ajaleht Aftenposten nõudis oma juhtkirjas, et valitsus teeks Moskvale täiesti selgeks, et ta ei nõustu survega nimetatud küsimusis, kuna need puudutavad riigile olulist julgeolekut. Ajalehe arvates on Norral vältimatu koostöö NATO-liitlastega, mis tingib ka raskerelvastuse toomise Norra pinnale. Pikad ja aeglased nõupidamisel liitlaste vahel võivad jätta mulje, et N. Liidul on õnnestunud kõigest hoolimata pidurdada läänеliitlaste kavatsusi. Valitsusel tuleb näidata suuremat otsustusvõimet.

Viimaseil nädalail esitas Norra jaoks määratud ameerika merejalaväebrigaadi ülem brigaadikindral Ernest Cheatham mõtte,

et Norra asemel võib brigaadi relvastuse asetada näiteks Shoti rannikule või mujale Norra rannikule lähedusse.

Küsimus on 14—16.000 mehelise brigaadi relvastusest, mille asetamine kaugele Norrast võiks kriisiolukorras olla liiga aeganõudvaks operatsiooniks.

Norra ei ole sidunud end ühepoolselt sellega, et ta territooriumile ei asetataks rahu ajal võõraid väeüksusi ja tuumarelvi. N. Liidu poolt aga nähakse NATO kavatsusi märgina selle tugikohapoliitika laiendamiseks.

* Ühesõnaga — väikerahvas, võisteldes oma suuremate kaaslastega, peab rohkem tööd tegema, peab visam ja kokkuhoidlikum olema kui tema suuremad kaaslased, vastasel korral jõuab ta võitlusväljalt vaevalt sinnamaale, et ta iseenesest võib lugupidamisega mõelda.

A.H. Tammsaare

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

O.eks tallesid, saaks lambaid...

Eestis alustatakse lambakasvatuse propagandaga

Kodumaal on viimasel ajal rohkem hakatud rääkima lambast. Lambaliha kokkuostuhinda tõsteti 50 rubla tonnilt. Samuti saab turul villase lõnga eest head hinda ja kolmandaks saab lambanahast veel kasuka. Ja lammast olevat koguni kergem toita kui lehma. Nii oli möödunud aastal Haapsalu rajoonis leitud, et lammaste jaoks kasutatud söötühik andis 2,7 korda rohkem kasumit, kui piimatootmiseks kulunud söötühik ja 1,3 korda enam kui veiseliha saamiseks kasutatud söötühik.

Haapsalu rajoonis oli olnud 1. jaan. 1979. a. 8937 lammast, neist 723 nõukogude majandusettevõtteis kolhoosides ja sovhoosides, ülejäänud 8214 looma individuaalsektoris. Uute plaanide kohaselt peab 1985. Haapsalu rajoonis olema 28.000 lammast.

On öeldud, et Haapsalu rajoonis elab praegu 7200 perekonda, millega igale perele tuleb 1,14 lammast.

Kui iga suurmajand hakkaks pidama 500 lammast, teeks see kokku ainult 7000, millega jääks individuaalperedele 21.000 lammast, mis teeb aga praeguste perede arvule jagatuna 2,9 lammast. Kõigist ei olevat siiski lammaste pidajaid, sest ei taha lisatööd teha, mistõttu ülejäänud peaksid vähemalt 6 lammast pidama. See ei olevatki hakkajaile eesti inimestele üleliigne, kuid probleem on kust saada põhikarjaks uttesid ja jääri. Kuigi iga 100 lamba kohta sünnib aastas 85—90 talle ja neist võivat elama jääda 40 utt-talle. Praegu on suuremad riigimajandite lambakarjad Karusel ja Vormsis, kuid nende arv on siiski nii madal, et plaanis oleva 28.000 lamba saamiseks tuleb vaja 11—12 aastat.

Et vajalikku normi saada, peavad ka eramajandite pidajad oma ute-talled põhikarjale loovutama.

Kuid karja suurendamine toovat kaasa ka söödatootmise probleemid, kus looduslike karjamaade osatähtsus olevat jäänud väikeseks. Lammastele on siiski ettenähtud viletsamad toidumaad. Üks karjamaa hektar toitvat 5—6 lammast suvel, talvel aga söövat lammas koorma (400 kg) heinu. Millega siis plaanis olevaid 28.000 lammast sööta? Kui aga individuaalplatsi pidaja peab kasvatama 5—6 lammast, oleks tal vaja üks hektar suviseks söödamaaks ja lisaks paar hektari heinamaad talvise sööda varumiseks. Karjamaa aiaga piiramiseks on vaja 8 kera traati ja 130 korralikku aiaposti, kuna aga praegused karjamaad olevat võsastunud siis kuluvat nende korrashoiuks aastas 4—5 päeva.

Nii on kokkuvõttes olukord selline, et väike individuaalmajapidaja peab oma kapsapeerna juurest üleminema riigipopsnikuks oma 3 hektari maakohaga.

Nii on plaanide täitmisega siiski palju lisapunkte, mis nagu vastu räägivad kommunismi maksmapaneku kõrgeile ideaalidele. Esialgu ei ole üldse teada kui palju peresid on lambakasvatusest huvitatud, kuigi on arvestatud kahekolmandikuga.

Kuid muinasjutt on alati õnneliku lõpuga: „Kui meie rajoonis (s.o. Haapsalu rajoonis) on 1985. aastal 28.000 lammast, saame igal järgmisel aastal sama palju lambaid ka müüa. Võtame keskmiseks eluskaaluks 50 kilogrammi. See teeb 1400 tonni ehk tapakaalus 700 tonni lambaliha aastas, 21 kilogrammi iga rajooni elaniku kohta. 28.000 nahast saaks 5600 kasukat."

Siia jääks veel lisada, et oleks tädil rattad all, oleks auto...

Aga eesti rahvatarkus ütleb, et oleks on halb mees. Kuid seda muinasjuttu peab praeguse liha- ja muude toiduainete puuduse ajal inimestele rääkima, kes oma mõtted lihaküllastele unistuste pilvedele tõstaksid.

TULUMAKSULEHED
Vally Johanson
Helistada pärast kella 6 õ.
tel. 494-3147

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$35.—	$38.—
Poolaastas	$19.50	$21.—
Veerandaastas	$10.50	$11.—

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$56.—	$61.—
Poolaastas	$30.50	$32.50
Veerandaastas	$16.—	$17.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $72.—, poolaastas $36.—, veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 50 centi. Üksiknumbri hind 45 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „ ... " ..... 19 . Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

ARMAST ABIKAASAT JA ISA

ARNOLD V. VAIKLA'1

sündinud 19. novembril 1915 Rakveres
surnud 16. aprillil 1980 Torontos

mälestavad sügavas leinas

abikaasa ILVE
lapsed: TIIU, LEENA, JAAN ja SILVIA

LUGUPEETUD SELTSI LIIGET

ARNOLD VAIKLA'1

mälestab kurbuses

TORONTO EESTI SELTS

Avaldame kaastunnet JAAN VAIKLA'le tema isa

ARNOLD VAIKLA

surma puhul

Vaikses leinas

Toronto KALEVI LIPKOND

Avaldame kaastunnet perekond VAIKLA'le nende isa ja abikaasa

ARNOLD VAIKLA

surma puhul

Toronto PÕHJALA TÜTRED

Südamlik kaastunne Toronto Eesti Seltsi Lasteaia juhatajale, ILVE VAIKLA'le ja lastele, abikaasa ja isa

ARNOLD VAIKLA

surma puhul

TORONTO EESTI SELTSI TÄIENDUSKOOLID

Südamlik kaastunne pr. ILVE VAIKLA'le ja lastele abikaasa ja isa

ARNOLD VAIKLA

lahkumise puhul

EESTI ÕPETAJATE ÜHING KANADAS

ARMAST ONUTÜTART

LEIDA SIIM'u

mälestavad

HELMI SILDVA abikaasaga
LEMBIT TIIDO perekonnaga
ARTHUR TIIDO perekonnaga

© Erna A. Härm, kes elab Columbias, Missouris, esineb Columbia Art Leage korraldamisel New Yorgis Betty Robins Gallerys, kunstinäitusega. Abielupaar magistrid Richard ja Erna Härm asusid praegusse elukohta Princetonist, kus mõlemad töötasid Princetoni ülikoolis, Richard astronoomina ja Erna demograafia alal. Töötamise kõrval harrastas Erna Härm maalimist ja kunstiala õpinguid. Tema loomingut on väljas tänaseni ülikoolis. Puhkepalgale siirdununa jatkab ta innukalt tegutsemist kunstialal.

KIRIKUD

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel. 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8, tel. 483-4103.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 27. aprillil kell 11 hommikul. Laulab Noortekoor Lootus Rosemarie Lindau juhatusel. Piiblitund kell 10 hommikul. Pühapäevakool kell 11 hommikul.

LEERILASTE ÕNNISTAMISE JUMALATEENISTUS pühapäeval, 4. mail kell 2 p.l. St. Pauli kirikus, 227 Bloor St. East. Õnnistamisele tuleb 32 leerinoort. Teenivad piiskop Karl Raudsepp ja praost Oskar Puhm. Esineb leerinoorte koor Margit Viia juhatusel.

EMADEPÄEVA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 11. mail kell 11 hommikul. Laulab leerieelsete ja pühapäevakooli koor Margit Viia juhatusel. Solist Avo Kittask.

EVANGELISATSIOONI TEENISTUS kolmapäeval, 14. mail kell 7 õhtul. Kõneleb Kersti Pinna.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391.
VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühap., 27. aprillil kell 10.15 PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11.00 JUMALATEENISTUS, kõneleb K. Raid. Baptisti Maailmakongressi tutvustamine.

Kell 18.00 „Kaasaegne vaimulik luule kodumaal", osalevad L. Anto, S. Tamm, K. Medri, H. Kalmes ja M. Krabi, J. Medri, K. Raid, A. Alkok.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

Pühap., 27. apr. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõnelevad: A. Ehasoo ja jutl. E. Saraoja. Lauluettekandeid.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
Toronto, Ont. M6G 3K6
17 Frank Cresc.
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühap., 27. apr. kell 4 p.l. KOGUDUSE AASTAPÄEVA tähistamise jumalateenistus. Laulab kog. segakoor. Kohvilaud eeskavaga: Evi Valge, Tiina Kiik, Kristina Neps.

Pühap., 4. mail JUMALATEENISTUS kell 11 homm. Ingliskeelne JUMALATEENISTUS kell 1 p.

EELTEADE:

Laup., 10. mail Augsburgi Usutunnistuse 450. aastapäeva tähistamine Ida-Kanada Sinodi poolt meie kirikus kell 7.30 õ. Eeskavas Elmer Iseler Singers, kõneleb Rev. James Nestingen. Järgneb kohvilaud. Pääsmed $7.—, tudengid $4.—.

Pühap., 11. mail EMADEPÄEVA JUMALATEENISTUS kell 4 p.l., kohvilaud.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisip. ja neljap. 6—8 kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI ADVENTKOGUDUS
Christuskirches,
804 Broadview Avenue
691-2848

Laup., 26. apr. kell 9.30 homm. HINGAMISPÄEVA KOOL ainel: „Katakombid ja katedraalid".

JUMALATEENISTUS kell 11 homm., jutlus ainel: „Tervishoid ja kristliku iseloomu kujundamine."

Kõik teretulnud!

ARMAST VENDA JA ONU

GUSTAV KILU

surnud 13. aprillil 1980 Rootsis

mälestavad leinas

KALLE abikaasaga
SILVIA perekonnaga
VELLO

ARMAST

ARNOLD V. VAIKLA'1

sündinud 19. novembril 1915 Rakveres
surnud 16. aprillil 1980 Torontos

leinavad

VENNAD ja ÕED
perekondadega

ARMAST

ARNOLD VAIKLA'1

mälestavad

MARK ja RAUL

OOTAMATULT LAHKUNUD

ARNOLD VAIKLA'1

mälestavad leinas

SCEPTERI TÖÖKAASLASED

ARMAST

ALMA VEIKE'1

mälestavad leinas

LEIDA TAPS
ELSA KOERN
HILDA KUKK abikaasaga

© Stokholmi Eesti Lasteaia populaarne esimene juhataja ja käimapanija Erna Klemmer läks pensionile ja tema asemele õnnestus leida noort, rootsi eelkooliõpetaja kutsega inimest. Aastavahetusest alates on Stokholmi Eesti Lasteaia uueks juhatajaks Maie Kimber, kes alles möödunud sügisel lõpetas väljaõppe Förskollärareseminariumis.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd.
Jutlustaja Allan Laur,
141 Clark Ave., Unit 50 Thornhill, Ont. L3T 4P4. Tel. 889-8173.

Laup., 26. apr. kell 7 õ. PIIBLITUND.

Pühap., 27. apr. kell 1.15 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja täiskasvanuile. Kell 2 JUMALATEENISTUS, kõneleb Allan Laur, lauluettekandeid.

Teisip., 29. apr. kell 7 õ. PALVEÕHTU.

ALMA MALAJCZUK

Neiuna Haller
Sündinud 29. märtsil 1892 Võrus
Surnud 20. aprillil 1980 Torontos

Mälestavad

TÜTRED, LAPSELAPSED ja LASTELASTELAPSED

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
723 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 © 489-8002

Sisurohke EELK Kanada Praostkonna sinod

(Algus lk. 1)

paari, maeti 97. Armulaual käisid 2950, peeti 26 noorte- ja lastejumalateenistust, 483 jumalateenistust, 372 palve- ja leeritundi, 94 armulaua-jumalateenistust ja 187 pühapäevakooli tundi. Haigete külastamisi ja hingehoidlikke kõnelusi on olnud 1699. Praegu töötavad 13 kogudust, jumalateenistusi peetakse 19 paigas ja õpetajaid on 7.

Võrreldes eelmise aastaga on kahanemist liikmete arvulises osas, kuna kirikute usuline tegevus on suurenenud.

Koguduste majanduslik läbikäik on olnud $338.488.17, näidates 8,5 %-list tõusu.

Praostkonna kassaaruande esitas laekur L. Wahtras, mis oli tasakaalus $2500. Pärast mõningaid sõnavõtte aruanded kinnitati.

Lõpuks andis neile abipraost T. Nõmmik ülevaate oma tegevusest väljaspool Kanada sinodi juures.

Praost O. Puhm esitas tegevuskava, rõhutades, et oleksime lojaalsed EELK põhimäärustele ja kiriku valitud juhtkonnale. Pagulaskirikul tuleb olla rahvusvahelisel foorumil eesti kiriku, aga ka meie maa ja rahva huvides. Eesloevatest ülesannetest ta märkis uue lauluraamatu väljaandmise kiirendamist, mida võiks teha lauluvihikute kujul, kus oleks ka noodid. Ka on vaja õpikut pühapäevakoolile, leerieelsete ja leerinoorte vajaduseks. Samuti on hädasti vaja palveraamatut. Rõhutati veel testamentide küsimust, et eestlaste varandused ei läheks meile vaenulikule rezhiimile.

Käesoleval aastal tahetakse lahendada koguduse liikmete maksustamise küsimus ühest kogudusest teise siirdumise korral ja selleks vajaliku vormi koostamine. Nimetati ka ühiste usuliste laagrite korraldamist ja ingliskeelset kuulutust, mis on osutunud hädavajalikuks, et segaabieludes olijad jääksid eesti ühiskonna juurde.

Leiti, et praostkond vajaks töö edukuse tõstmiseks suuremat majanduslikku toetust.

Õp. A. Taul selgitas pikemalt lauluraamatu vihikute kaupa välja andmist, mida läti kogudus on juba viis aastat edukalt teinud. On vaja uut lauluraamatut kuna praegune on keeleliselt aegunud, selles puuduvad viimase 30 aasta sündmusi kajastavad laulud, samuti meie ühiskonnas kasutatavad anglosakside kirikulaulud.

Pärast mitmekülgset arutlemist esitas õp. A. Taul komisjoni liikmete nimed, kes hakkavad seda küsimust lahendama. Uue lauluraamatu komisjonis vaatleksid usulist sisu praost O. Puhm ja õp. A. Taul, muusikalist osa dr. R. Toi ja Inga Korjus ning keelelisteks korrektoreiks otsustati kutsuda Ellen Martens ja Asta Luik. Küsimuse juures nentis piiskop K. Raudsepp, et tema tähelepanekute kohaselt on koguduste laul muutunud väga nõrgaks. Uusi laule aga tuleks enne jumalateenistustel kasutamist harjutada.

Mõni võiks oma testamendis mõelda lauluraamatu ja teiste vaimulike raamatute väljaandmisele, ehitades sellega iseenesele jäädava monumendi eesti vaimuliku kirjanduse väljaandmisel.

Tegevuse osas oli rohkeid positiivseid mõtteid sisaldavaid sõnavõtte. Lõpuks abipraost T. Nõmmik soovitas, et praostkond katsuks võtta oma tegevuskavasse luterliku pastori andmise Wellesley haiglas olevate luterlaste külastamiseks; äsja oli haigla 32 luterlasest 23 eestlased. Viimast soovi ei saadud aga täita, kuna eesti õpetajad on juba ennegi tööga ülekoormatud.

Praostkonna eelarve oli koostatud eelmise aasta suuruses, aga mitme vajaduse tõttu peeti vajalikuks seda tõsta $1000 võrra ja praost O. Puhm pani koguduste esindajaile südamele, et nad teeksid oma parima selle summa kokku saamiseks.

Ennelõunase sessiooni lõpul andis piiskop K. Raudsepp informatsiooni Usuteaduslikku Instituudi tööst. Instituudile on praegu põhikiri koostamisel, kus on määritletud õpetajate abiliste staatus. Piiskop andis pikema ülevaate nende rakendamise võimalusist, õppekavast, eksaminõudeist, vormist ja võimalusest, et praegusele kaheaastasele kursusele järgneks veel üks aasta, nn. diakoniaste, keda eksamineerib konsistoorium. Praegu on kursusel P.-Ameerikas 23 õpilast, enamus neist ülikooli haridusega. Ta rõhutas, et kursuse õppetase peab olema siin mandril olevate usuteaduslike seminaride tasemel.

Õp. O. Gnadenteich arvas, et kuigi on hea asi õpetajaid kaasa aidata, on see asi siiski liiga suureks puhutud, ega seisa luterliku kiriku usuteaduse kõrgel tasemel.

Pealelõunases osas oli kolm sisukat referaati. Õp. O. Gnadenteich vaatles käsku ja evangeeliumit, öeldes, et peame silmas pidama, et käsk ja jumalasõna ei oleks kõlbmatuks muutunud, kuna on neid kes katsuvad ilma käsu ja evangeeliumita Jeesuse läbi õndsaks saada. Käsk juhib inimese evangeeliumi juurde ja need kaks kristliku kiriku põhidoktriini peavad käima käsikäes.

Järgnevalt õp. T. Vaga käsitles evangelisatsiooni koguduses ja kirikus. Ta leidis, et inimesed, kes on ristitud Isa, Poja ja Püha Vaimu nimesse, on evangelistid ja Jeesuse Kristuse tunnistajad. Evangelisatsioon koguduses algab ristimisega, eesmärk on jüngreiks teha kõik rahvas. Ka meie kogudused peavad olema ärkvel, evangeliseerige rahvas evangeliseerima rahvaid.

Kolmandana dr. R. Toi vaatles kirikumuusikat ja muusikat kirikus. Ta ütles, et see loeng oli ka näide kirikumuusika õpetamisest Usuteaduslikus Instituudis, mida on ettenähtud 6 tundi.

Ettekandeile järgnesid sõnavõtud, kus teiste hulgas piiskop K. Raudsepp käsitles uuestisünni küsimusi.

Sinod oli lõpujärgus. Järgmise sinodi aja ja koha määramisel ütles õp. T. Vaga, et Vancouveri kogudus oleks meeleldi nõus seda vastu võtma, aga see koht oleks oma kauguse tõttu ebapraktiline. Lõpuks võeti vastu Sault Ste. Marie esindaja A. Ambeli kutse pidada see nende koguduses 25. aprillil 1981. a. Sellele järgneval aastal toimuks see Peetri koguduses Torontos. Sinodi korraldamsie käigus tehti mõningaid uuendusettepanekuid.

Läbirääkimistel St. Catharines'i eesti koguduse esimees A. Aasma avaldas soovi, et vaiksel nädalal, eriti aga suurel reedel, ei peetaks mingeid ilmalikke pidusid ja sündmusi. Vaimulikud peaksid ise hoolt kandma ja sellele tähelepanu juhtima. Õp. T. Vaga arvas, et kõigepealt see puudutab iga koguduse liiget, kes peab isiklikult reageerima ebasündsale ajale paigutatud üritusele. P. Rohunurm pöördus EKN esimehe U. Petersoo poole, kes selles asjas võiks kaasa rääkida Toronto ürituste kalendri koostamisel. U. Petersoo kirjeldas Toronto eesti elu aktiivsust, mis ei jäta ühtki nädalalõppu vabaks. Eesti Üliõpilaste Seltsi, vanima eesti organisatsiooni juubel toimus alles pärast suuri kaalutlusi. Kuid EKN-l ei ole mingit õigust kalendri koostamisel teistele eeskirju anda.

Viimaseks osaks oli EELK Kanada Praostkonna sinodi jumalateenistus.

Protsessiooni korras sisenesid kirikusse koguduse esimehe A. Aasma järel kõik osavõtjad koguduste esindajad, nende järel õpetajad, praost ja piiskop. Liturgilises osas olid kaastegevad õpetajad T. Vaga, H. Laaneots, O. Gnadenteich ja T. Nõmmik, jutlustas E. Lootsma, orelil mängis dr. R. Toi. Jumalateenistusel võtsid armulauast osa kõik vaimulikud ja koguduste esindajad.

Sinod oli äärmiselt üksmeelne ja koostöö tahteline. Lõpuks pakuti veel osavõtjaile kohvi ja väga maitsvaid kooke ja pirukaid. Perenaiste juhile Salme Voorandile anti kimp lilli, teistele perenaistele aga ühine kimp, tänuks, et nad hästi olid hoolitsenud oma külaliste eest.

Tänuavaldus

Toronto Eesti Seltsi juhatus tänab kõiki Toronto Eesti Seltsi liikmeid ja külalisi, kes aitasid kaasa Toronto Eesti Seltsi kevadpeo heaks kordaminekuks, aga eriti neile lahkeile loterii võitude annetajaile: J. Ratase kellasepääri, Scandinavian kinkeäri, Eesti Abistamiskomitee, Pensionäride Klubi, pr. Friida Terts, pr. Sinaida Päike, pr. Elli Terts ja pr. Hilda Ainslie.

Ei saa ka tänu ütlemata jätta meie tublile baarimehele Otto Pajurile ja kunstnik Joann Saarniidule nägusa dekoratsiooni eest.

Toronto Eesti Seltsi juhatus teatab, et Toronto Eesti Seltsi raamatukogu suletakse 24. aprillil 1980. suve vaheajaks.

SAMPO SAUNA-AHJUD

PUUDEGA KÖETAVATE SAUNA-AHJUDE HOOAEG ON KÄES.

Meil on 6 erinevat puudega köetavate sauna-ahjude mudelit, millede hulgast võite valida endale sobiva.

Rikkalik valik elektri sauna-ahjusid.

SOODSAD HINNAD. TERE TULEMAST!

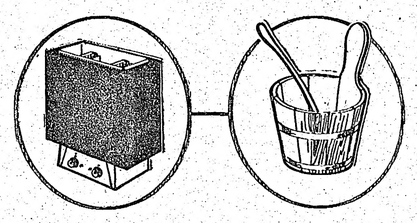

SAMPO SAUNA

1413 Kingston Road, Scarborough, Ontario — Telef. 691-2297

Burks Falls, Highway 520 South, Ontario — Telef. 1-705-382-3520

Seedrioru läheb vastu juubelile

Ligemale 25 aasta jooksul tehtud 57.763 talgutöö tundi

Aasta 1980 on Seedriorule juubeliaastaks. 5. juunil möödub 25 aastat ajaloolise otsuse — omandada praegu Seedrioruna tuntud maaala — langetamise päevast aastal 1955. Juubeli tähe all peeti pühapäeval, 13. aprillil ka korraline Seedrioru aastapeakoosolek, mis Seedrioru peahoonesse oli kokku toonud 83 täisvolitusega sihtasutuse liiget.

Koosolek algas lühipalvusega abipraost T. Nõmmikult. Päevakorra rakendamisele asumisel koosolek üksmeelselt kiitis heaks juhatuse poolt esitatud 1979. a. tegevuse- ja majandusaruanded, samuti 1980. a. tegevuskava ja eelarve. Peamiselt juba kõikjal vajalike korrastus- ja kodukaunistamistööde läbiviimiseks organiseeritud talgutöödel oli 1979. a. 103 talgulise arvele kirja pandud 3103 töötundi.

Ühispanus seisuga 31. dets. 1979 (hõlmab aastaid 1956—1979) on 57.763 töötundi ja talguliste nimekirjas leiame 474 mehe ja naise nime.

Seedrioru noortekodu 1979 pakkus 61 lapsele Kanadast ja USA-st neljaks nädalaks suvises looduses huviküllast tegevust. Suvihari 1979 raames vabaõhulaval Põhja-Ameerika Rahvatantsu Päeva suurlavastusena esitatud rahvakunsti põimik „Jaanikule" tõi tegelastena kokku USA-st ja Kanadast ligemale 200 noort rahvatantsijat ja õnnestus kõigiti.

Laupäeval, 28. juunil peetav traditsiooniline „Suvihari 1980" on kavandatud juubeliaasta suurüritusena Eesti Vabariigi peakonsul USA-s Ernst Jaaksoni ja Eesti Vabariigi aupeakonsul Ilmar Heinsoo patronaazhi all.

Piduliku aktuse kavas on vaimulik talitus (piiskop Karl Raudsepp), kõne (dr. Karl Aun), võidutule süütamine (aupeakonsul Ilmar Heinsoo) ja vabaõhukontsert (sopran Valve Tali). Peopäeva „naelaks" on arvult 12-nes vabaõhuetendus Seedrioru vabaõhuteatris. Eesti Rahvusteater esitab August Gailiti romaani „Toomas Nipernaadi" ainestikule rajatud Ilmar Mikiveri dramatiseeritud ja Lydia Vohu kui lavastaja poolt vabaõhulava nõuetele seatud laulumängu „Nipernaadi teelahkmel". Jüri Mandre poolt loodud viisiderikka muusika rakendamise eest nii solistide (H. Riivald, Erika Veskimets, Valve Tali, Leida Järvi j.t.) kui ka koori (Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor ja „Helletajad") poolt hoolitseb muusikajuhina Olaf Koppvillem. Tantsurühma Hamiltoni E.R.R. „Kandali" ridadest organiseerib Harnald Toomsalu. Lavakujundus on Elmar Silma vilunud kätes.

Kesköises mälestussamba esisel peetavas saates „Mõttelennul kodumaale . . ." esineb kirjanik Salme Ekbaum.

Tantsuks vabaõhu-tantsuväljakul mängib taas Georg Iltali kapell.

Seedrioru Noortekodu 1980 avab uksed 25-daks hooajaks pühapäeval, 6. juulil neljaks nädalaks. Laste registreerimise juhised avaldatakse peatselt. „Suvihari 1980" ajaks ilmuva juubeliraamatu „Seedrioru 1955—1980" kirjastamine on jõudmas lõppfaasi.

Ka valimised põhikirja järgi kulgesid üksmeelselt, aklamatsiooniga. Juhatusse (8 direktorit) valiti ja ametid määrati peakoosolekule järgnenud uue juhatuse koosolekul järgmiselt: esimees — Voldemar Tammemägi (St. Cath.); abiesimehed — Härnald Toomsalu (Ham.), Rein Voltre (Kit.) ja Väino Einola (Lon.); sekretär Harry Pärkma (Lon.); laekur Hugo Allisma (Kit.); Noortekodu korraldus — Hillar Amolins (Ham.) ja eriülesannetes — Kalju Varangu (St. Cath.). Koopteeritud liikmeina kuuluvad juhatusse Jüri Juurand (majandus ja arvepidamine), Heinrich Karu (volinik Londonis) ja Richard Valdov (esindaja-volinik Buffalos). Revisjoni-komisjoni valiti Edgar Kink, Albert Lepson ja Tammi Ruutopõld.

Aklamatsiooniga valiti Seedrioru auliikmeiks dr. Roman Toi, Vello Hubel, Juhan Jõesaar, Heinrich Karu ja Maks Pertens. Sõprusliikmeiks valiti Toronto Eesti Meeskoor, Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor, Hamiltoni Rahvatantsurühm „Kandali" ja Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühing. Asjalik ja üksmeelne koosolek lõppes hümniga.

H.P.

MAIBALL
laup., 10. mail
Pääsmed prl. V. Sillart
483-1955 õhtul

Kevad on saabunud

On aeg mõelda karusnahkesemete külmutusruumi hoiule saatmisele. Pakume teile täieliku karusnahkade eest hoolitsemise ja garanteerime rahulolu. Helistage nüüd tasuta äraviimiseks.

488-1701

Uued kevadmantlid on saabunud kõige uuemates ja moodsamates värvides ja stiilides.

Paremaks ja suuremaks valikuks tulge kohe!

FURS by FINN

191 Eglinton Ave. East
488-1701
9.30 e.l. — 6.00 p.l.
neljap. 7.00 p.l., laup. 3.00 p.l.

Chargex ● Master Charge

KAS LEIDUB ÜKSIKUT AUSAT EESTI MEEST, kes sooviks olla heaks sõbraks ausale eesti naisele. Vanus 65—75 a.

Kirjad slt. „Sõber" alla.

M.T. MANKIN REAL ESTATE REALTOR

MARK T. MANKIN REALTOR

2870A Yonge St. (at Lytton Blvd) Toronto M4P 2J5

Kinnisvara ostu või müügi korral helistage

TOOMAS MANKIN, tel. 487-4477, kodus 447-2017

ELSIE'S

Suur valik PÄRIS UUSI puuvillakleite müüakse

nüüd 50% hinnaalandusega

Pange tähelepanu ka Soomest just saabunud Nanso T-särkidele ja top-särkidele (20% hinnaalandus).

723 MT. PLEASANT ROAD, TEL. 489-4083

55 BLOOR ST. W., TEL. 923-1551 MANULIFE CENTRE

KORTERID MÜÜA

EESTI KODUS
2 magamistoaga
KORTER ÜÜRIDA
Tel. 281-9811

wintario

17. aprillil toimunud loterii loosimisel langesid viis 100.000-dollarilist peavõitu pileteile nr. 529213. $25.000 võitsid numbrid 659754, 417056, 171325 ja 919555. $1000 võitsid numbrid 48820, $100 numbrid 3645, $10 numbrid 848 ja tasuta piletiraamatu numbrid 09.

Kuidas kasvab suusameistriks

Allan Mägi suusakarjäärist ja Lembitu Lumelaagritest

Tänavune tujukas talv on nüüd kindlasti lõpul. Vähe rõõmu valmistas möödunud aastaaeg suusasportlastele ja tegi palju tuska suusamägede omanikele. Need, kes talve hindavad lumerookimise vaeva ja küttekulude arve järgi, jäid enam-vähem rahule. Suusatalvega jäi rahule ka üks lootust-andvamaid eesti suusasportlasi — Allan Mägi — kellega koos teeme hooaja bilanssi ja tõmbame talvele joone alla.

Allan Mägi tuleb nimetada spordipoisiks, sest ta on alles 16, õpib Victoria Pargi keskkoolis 11. klassis, skaudina on Lembitu Maleva sõjasõitjate mereskautrühma abijuht; on rahvatantsija ja käib parajasti leeris. Vanuse järgi määratakse ta noorte suusaklassi, kuid oma suusastiililt, füüsilistelt ning vaimsetelt võimetelt, enesedistsipliinilt ja kõige tähtsam — tulmustelt annab ta igati välja mehe möödud.

Samal viisil arenedes — milles põrmugi ei kahtle tema suusainnustaja ja treener dr. Jaan Roos — võime Allan Mägist loota ühte Kanada tippsuusatajat.

Aga laseme Allanit, kellel nägu on täis naeru, jutustada. Kuidas ta sattus suuskadele?

Esimest korda olin suuskadel 7—8-aastaselt — murdmaal ja ka mägedel. Esimest suusaõpetust sain 11-aastaselt Lembitu Lumelaagris 1'75 Jaanilt. (Ta mõtleb siin dr. Jaan Roosi — Lembitu spordijuhti. Kõik skaudid — suured ja väikesed — on omavahel sinasõbrad). Sügam suusahuvi tekkis ühes erakordses lumelaagris — LLL 2'77, kui oli nii soe, et suusatasime vihmasel päeval ilma särkideta. Lumelaagrites on alati ka võistlused, kuid seal ma millegagi silma ei paistnud. Esimene uhkust äratav saavutus oli 1977 Muskoka-loppeti alla 16-aastaste klassis.

Tulin neljandaks ja mõtlesin, et tea mis küll juhtuks, kui hakkaksin süstemaatiliselt treenima.

Nüüd olengi lahutamatult suuskadel — nii talvel kui suvel.

Suvel? — muidugi ka! Rumal küsimus selle kohta jääb küsimata, kuna olen oma silmaga näinud Allanit ja Jaani pargiteedel rullsuusatamas kesksuve sooja ilmaga.

Muskoka-loppetile järgnenud võistlustel 1977. aastal istusin oma vanuseklassi keskpaigas. Sel aastal orienteerusin mõnedes põhilistes asjades: kuidas üldse võistlused toimuvad ja mida on vaja teha, et paremaks saada. Aastal 1979. võitsin Muskoka-loppeti oma klassis ühe sekundiga. Eesti Suusaklubi suvine ja sügisene rullsuusatamise programm ja loppeti-eelne Lembitu Lumelaager olid heaks ettevalmistuseks. Võistlesin, kus vähegi sain, et varuda võistluskogemusi. Hooaja lõpul olin 7. kohal Fischer Cup tulemustes.

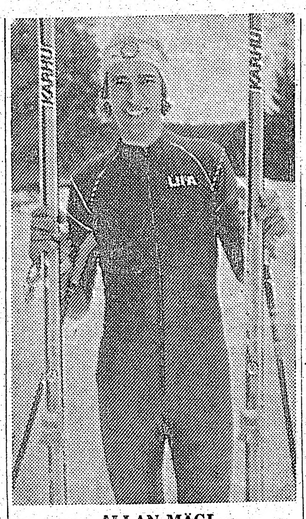

ALLAN MÄGI

Fischer Cup ei ütle paljudele lugejatele midagi, kas sa seletaksid! — ja Allan seletabki: Fischer Cup on Lõuna-Ontario suusavõistluste tipp-seeria, kus arvestus tehakse viiel tähtsamal võistlusel saavutatud punktide alusel.

Mind valiti Lõuna-Ontario meeskonda ja selle tõttu sain 1979. a. ülekanadalistel noorte meistrivõislustel Sudburys kaasa võistelda: 22. koht 40-st võistlejast viies kilomeetris.

See koht ei võimaldanud aga automaatset valikut Lõuna-Ontario noorte meeskonna suvetreeningule.

Muide — seletab Allan edasi seda Fischer Cup'i — punktide lugemine toimub nii, et võitja saab igalt võistluselt 100 punkti, järgnevad kohad vastavalt ajale protsentuaalselt vähem. Nelja parema võistluse punktid viielt võistluselt loevad. Asja möödunud talvel sain nelja võistlusega 400 punkti. Lõuna-Ontario meistrivõistlustel tulin esimeseks, Ontario esivõistlustel kolmandaks. Huvitaval kombel ei olnud tänavustel võistlustel võistluspinget. Selle tõttu ei olnud ma vaimselt ettevalmistatud Kanada meistrivõistlusteks, mis peeti Whitehorses, Yukoni territooriumil. Võistlused seal toimusid märtsi keskel nädala jooksul ja olid eeskujulikult ette valmistatud.

See oli föderaalvalitsuse programm — vahend, kuidas rikastada positiivselt noorte elu kaugpõhjas, kus pikk talv ja rasked looduslikud tingimused kultiveerivad pahede levikut.

Programm nimetusega TEST on treeninud Kanada rahvusmeeskonna, kus paljud liikmed on indiaanlased või eskimod.

Lõuna-Ontariost saadeti võistlustele kolm esimest noorte meeste klassist (17—19), kolm tüdrukute klassist ja mind ainsana 15—16 klassist, kaasas treener Larry Sinclair. Yukoni maastiku suured tõusud olid Ontario võistlejatele harjumata ja väsitavad. Nendega harjusime alles nädala jooksul ja vastavalt sellele paranesid ka tulemused.

Minul oli kolm võistlust: 5 km, kus tulin 11. kohale, 7,5 km, kus jäin kaheksandaks ja 3x7,5 km teatesuusatamine (kus olid kaasas ka minust vanemad klassid) — kus mu isiklik aeg kõikidest etappidest oli viies. Iga võistlusega läks paremaks — põhjus maastiku ja võistluspingega kohanemine.

Nüüd uurime Allanilt tema saladust — kuidas saada eliitsportlaseks? Sellest on kindlasti huvitatud ka teised poisid ja noored mehed, kuna see avab ukse paljudeks elamusteks ja sündmusteks, millest üks harilik „mats" ilma jääb.

Saladust ei ole, naerab Allan — ma annan kohe täpse õpetuse eliitsportlaseks saamiseks. Treening toimub aasta ringi, kuid aprill on suhteliselt vabam, et välja puhata lõppenud võistlushooajast. Mai — kerge jooksu-, jõu- ja matkatreening umbes tund aega päevas.

Juuni-juuli — matkad, kas jalutades, jookstes, rullsuusatades või jalgrattal lähevad pikemaks.

Suvekuudel on põhiline ülakeha jõutreening — kas suvetöö või eriprogramm. Treener annab juhtnöörid kuidas programmi koostada, kas või terveks aastaks. Praegu on võimalik koormuskatsete laboratooriumis mõõta treeningu arengut ning selle abil parandada nõrgemaid võimeid. Suve lõpupoole — veelgi intensiivsem treening, mis omakorda tiheneb sügisel. Rohkem ja rohkem rullsuusatamist, mägedest üleskõndimist ja jooksmist, suusasammu keppidega „kuival" maal. Jõuharjutused kooli võimlas, vähemasti kord nädalas treening koos suusaklubiga või teiste võistlejatega. Igapäevane treening kodu juures üksinda, kas varahommikuti või õhtuti, hiissügisel mõlemad — see on umbes tund ja veerand kaks korda päevas. Talve lähenemisel tuleb treenida umbes 16 tundi nädalas.

Möödunud aasta kokkuvõttes võin öelda, et olen teinud 1500 kilomeetrit lumel, 1000 kilomeetrit rullsuuskadel ja umbes 600—700 km jooksu.

Selle siira jutu eest saab Allan nocmituse, kuna ta on peaaegu kõikide spordiambitsioonidega noorte unistustele kriipsu peale tõmmanud. Aga nüüd räägi veel teine saladus — kust sa võtad selle aja?

Aega saab ise teha ja seda antakse ka — jutustab Allan. Ise saab aega teha koolitöö ja elu organiseerimisega. Tööks seadmine ja tööle hakkamine on enamasti suur aja kulutamine. Aega antakse aga igaühele — TV-st — vähemasti mõned tunnid päevas. Tuleb see ainult vastu võtta ja TV kinni keerata.

Allanil on veel terve rida nõuandeid ja lugusid oma treeningu kohta, kuid ma lihtsalt ei julge neid kõiki kirja panna. Selle asemel uurin ta tulevikuplaane.

Kuna olen veel noorteklassis, siis tahan Kanada noorte meistrivõistlustel võita Shell Cup medali. Seniorina mul plaane pole. Kanada rahvusmeeskonnas olemine — kui sinna jõuaks — on täisajaline jobi ja sellele tuleks ohverdada koolihariduse jatkamine.

Ma eelistan siiski ülikooli minna, aga murdmaa-suusatamine jääb mulle eluaegseks spordiks.

Allan komplimenteerib lõpul oma perekonda ja vanemaid, kelle aktiivsus on olnud temale sihi näitajaks. Talle pole kunagi ega mingisugust survet avaldatud, aga alati on huvi näidatud ja appi tuldud, kui seda vaja.

Niisugusele vahvale noorele mehele tuleb ja saab ainult õnne ja edu soovida ja sellega meie jutuajamine lõpebki.

Aga Jaanile (ikka sellesama dr. Jaan Roosile) tuleb Allani jutu lõpul pühendada veel mõned read. Jaanile nimelt meeldib poiste sportlikku aktiivsust õhutada, treenerina nõu anda, kaas-sportlasena kaasa teha ja samal ajal arstina uurida, mis selle juures juhtub sportlaste kopsude-maksade, südamete ja lihastega. See on väga peenelt korraldatud, et teadusliku uurimise katsejänesed saavad lisaks veel diplomeid, auhindu ja meistritiitleid. Seda saab korraldada ainult siis kui arst on ametilt sportlane või sportlane on ametil arst.

HEINO JÕE

RAAMATUID

MÜÜGIL „VABA EESTLASE" TALITUSES

	Hind $	Saatekulu ¢
Evald Mänd — AASTATE PÄRAND (kolmas valimik vaimulikke vaatlusi)	8.—	50
ESTONIAN SCOUTING	3.—	35
EESTI SKAUTLUS VIISKÜMMEND AASTAT	2.—	$1.—
TERR KUNGLA JUUBELIALBUM (T.E. Rahvatantsijate Rühm)	15.—	$1.—
Juhan Kangur — VAIM, VÕIM JA VABADUS	7.50	50
Hanno Kompus — KUSTUTAMATA NÄLG KUNSTI JÄRELE	11.—	85
Enn Nõu — VASTUVETT	5.—	40
Anna Ahmatova — Marie Under — REEKVIEM	3.50	35
Herbert Michelson — KODUMAALT VÕÕRSILE	10.—	50
Herbert Michelson — SKAUTLIKUL TEEL	3.—	50
Herbert Michelson — NOORSOOTÖÖ RADADEL	3.—	50
Herbert Michelson — EESTI RADADELT	9.—	50
ESTONIAN OFFICIAL GUIDE	5.—	40
Paul Laan — MÕTTELEND — pilte ja peegeldusi	5.—	30
Karin Saarsen — LOHENGRINI LAHKUMINE	4.50	30
Herbert Salu — UTOOPIA JA FUTUROLOOGIA	4.50	30
Eduard Krants — LUMELIITLASED (luuletuskogu)	3.—	30
Ilona Laaman — MIS NEED SIPELGAD (luuletuskogu)	3.—	30
August Kubja — KADUNUD KODUD — mälestused	4.—	30
August Kubja — MÄLESTUSI KODUSAARELT	2.—	20
Evald Uustalu ja Rein Moora — SOOMEPOISID (424 lk. + 64 lk. fotosid)	14.—	$1.—
Leho Lumiste — ALAMUSE ANDRES (biograafiline jutustus kirjanik Oskar Lutsust)	6.65	40
Leho Lumiste — ATLANDI AKNAL	2.10	40
Leho Lumiste — KILLAD KÜLAS	5.30	40
Ants Vomm — RISTSÕNAD I	2.50	30
Ants Vomm — RISTSÕNAD II	2.25	30
Ants Vomm — RISTSÕNAD III	2.25	30
Ants Vomm — RISTSÕNAD IV	2.25	30
Ants Vomm — MINU HING (luuletuskogu)	20.—	40
Ants Vomm — VARJUD (luuletuskogu)	3.—	50
Salme Ekbaum — AJATAR (luuletuskogu)	4.—	30
Aarand Roos — JUMALAGA, KARS JA ERZURUM	4.—	30
Aarand Roos — JUUTIDE KUNINGAS TALLINNAS	6.—	40
Johan Pitka — RAJUSÕLMED	8.80	40
Urve Karuks — KODAKONDUR (luuletuskogu)	6.—	30
Hannes Oja — KOPUTUSED ENESES (luuletuskogu)	1.50	30
Hannes Oja — TUNNETE PURDEL (luuletuskogu)	2.75	30
Andres Küng — MIS TOIMUB SOOMES?	14.—	50
Einar Sanden — LOOJANGUL LAHKUMINE TALLINNAST	16.20	50

RAAMATUID LASTELE:

KALEVIPOEG (õppe- ja tööraamat lastele)	2.50	50
ÕPETA MIND LUGEMA I (õppe- ja tööraamat eelkoolielistele lastele värvitrükis)	3.—	40
ÕPETA MIND LUGEMA II (õppe- ja tööraamat eelkoolielistele lastele värvitrükis)	4.—	40
EESTI KEELE HARJUTUSTIK I	2.25	50

Puhast valet sisaldav võrukaelalugu

46.

Juttu tuli uus heli, kui konstaabel juhtis tähelepanu sellele, et Kalle oli juba pikemat aega katsunud leida enesele kindlat naist, võib-olla koguni abikaasat.

— Kas sa sealt Prantsusmaalt ei leidnud sobivat, kuigi olid peagu kuu aega seal otsimas? imestas konstaabel.

— Ma pole Prantsusmaal ... katsus Kalle tõrjuda, kuid Lindsten jõudis ette:

— Ära katsu vastu ajada. Küll me sind nii hästi tunneme, et sa sealt naist otsimas käisid, ega see polnud mingi ärireis.

Järgmine tantsulugu hakkas peale. Eesti peaaegu puritaanlikest tantsukommetest erandit tehes viskas rektor end noolena püsti ja hakkas Suntist põrandale vedama.

— Vaata kuidas türduk närib juba mehe kõrva, rõõmustas konstaabel.

— Kalle on oma elu lõpuni selle järel tänulik kapitalismile. See naine lüpsab varsti mehe sama tühjaks, nagu meie praegune valitsuse riigikassa, arutles Lindsten.

Päev oli juba uut alustanud ja reede muutus laupäevaks. Kell oli kaks ja ööklubi suleti.

— Me läheme nüüd meile. Vähe riia balsami teeb õhtul head, seletas rektor hellasti Kallele, kel ei olnud midagi selle vastu.

Lindsten teadis juba endisest, et Lea kodu oli üsna kaugel. Kuna vanemadki asusid samas korteris, oleks kõige sobivam viia tüdruk oma hotelliruumi.

— Milline korrusevalvur seal täna on? Kas ma pääsen öösel sinu ruumi? imestas Lea.

— Õnnestub küll, ütles Lindsten. — See on vene naine, mitte raugastunud veel. Eestlased on palju hoolikamad, nendega on vahel raske asju ajada. Aga venelasele kõlbab alati raha.

Lift tõusis 13-le korrusele. Korrusevalvur tõusis oma laua tagant ja mõtles ilmselt takistama tulla tüdruku möödapääsu, kui Lindsten tühjas koridoris surus naise pihku Soome kümnemargalise ja paki kondoomidega. Naine soovis kohe head ööd.

* * *

Juba järgmööda teisel hommikul ärkas Vuotilainen kõva uksele koputuse peale. Ta silus oma juukseid ja hõõrus silmi. Lindsten ja Lea magasid veel teineteise ümber põiminuina kõrvalvoodil. Nad ei näinud midagi kuulvat.

Nüüdki Vuotilainen ei jõudnud silmitseda kaugemale, kui uks lendas lahti ja sisse tormasid kaks miilitsat. Need rebisid veel magava Lea tormakalt püsti ja hakkasid ägedalt midagi vene keeles rääkima. Kestis kaua enne kui alasti tüdruk midagi tajus ja tõmbas voodist lina oma alastioleku katmiseks. Ukse taga koridoris oli näha veel vähemalt neli miilitsat.

Lindsten oli jõudnud end istukile ajada. Temalgi näis olevat mingi hiline „süüde" peal ja võttis hetke enne kui see eemaldus. Teine miilitsaist hakkas soome keeles Lindstenile karjuma:

— Te olete arreteeritud! Riietuge kohe! Kohe! Te tulete kaasa!

Alles sel hetkel oli Lindsten end jälle leidnud.

— Mis kuradi barbaarid te olete, et tungite teise inimese ruumi ilma loata!

— Riietuge kohe! Te tulete kaasa, kordas miilits.

— Mina ei lähe mitte kuhugi teiega. Ma tunnen teie kombeid küllalt. Läheb kogu ennelõuna kaotsi. Vii sinna alakorruse ülekuulamiskeskuse juhatajale minu poolt tervisi, et mul pole aega tema juurde tulla. Ja kao põrgusse kiiremini kui oskad või ma võtan siit telefonist kohe kõne Moskvasse!

Lindsten otse värises vihast. Hirmust värisev Lea oli jõudnud vedada kleidi selga, haarata muud riietusesemed rullis kaenlasse ja lükata kingad jalga. Enne kui Lindsten oli jõudnud oma kõnevoolu lõpetada ja lubanud kõnelda millisel viisil tüdrukut koheldakse, vedas üks miilitsaist Lea juba ruumist välja nii, et kingakontsad rippusid vähemalt paarikümne sentimeetri kõrgusel põrandast.

Pragamiselaine alla jäänud miilits seisis hetke lollina ja vaikselt. Siis pöördus ta kannal ringi ja lahkus sõnagi ütlemata ruumist.

— Noh nüüd on jumalauda juba midagi! sajatas Lindsten vastupidi oma tavalisele rahulikule käitumisele. — Need põrgulised murravad ruumi sisse ainult sellepärast, et selles on tüdruk! Siinne kriminaalseadus siiski teatavasti ei kriminaliseeri veel armatsemist.

— Siin on jälle näha propaganda ja tegelikkuse vahet. Kogu aeg nad pasundavad, et kõige maade proletaarid peaksid ühinema Kui siis seda juhist tegelikkuses rakendatakse, tulevad sellised mongoliroid uksetäie kaupa illusiooni purustama, lõõpis Vuotilainen.

Lindsten ei olnud siiski erilises vestluse tujus. Ta teadis, et Lea oli raskes olukorras. Tüdruk oli sattunud täiesti süütult ja mitte mingit kurja tegemata suppi vaid sellepärast, et ta oli nähtavasti Lindstenisse armunud.

Hommikune korrastus tehti vaikides. Vuotilainen tajus, et tüdruku kiskumine ruumist ja ülekuulamisele viimine oli puudutanud kaaslast rohkem kui see tahtis näidatagi.

— Mitte peo auks, vaid süsteemi riisumiseks läheme sööma ekstrahommikusööki, teatas Lindsten. — Küll see natuke ikkagi nõukogude riiki vaesemaks teeb.

Mindi allapoole Lindstenile endisest käigust tuttavasse, märkamata ukse taga peituvasse väiksesse söögisaali. Suntinen oli just uksel lahkumas, kui ta märkas sõpru. Need seisatusid tulijat ootama, kelle nägu oli hallikaskahvatu aga ilmselt õnnelik.

— Sul on suured kotid silmade all. Mujal neid vist enam ei olegi, irvitas Vuotilainen.

— Ega polegi. Noh oli see aga alles öö, et paremat ei tea tahtagi! Aga seda peab ütlema, et vene naine on midagi hoopis muud kui soome oma, kiitles Suntinen.

— Läheme sööma, katkestas Lindsten. — Me oleme just hommikusöögile minemas, tule kaasa.

— Ma sõin juba.

— Noh tule vähemalt kaasa. Ega sul nii hirmsat kiirust praegu kuhugi olegi.

— Mõtlesin vähe minna ringsõidule. Buss läheb poole tunni pärast. Näeb siis vähe linna ja oskab sellest aru saadagi, kuna giid on kaasas.

— Ega valge mees ei kuulu sellisesse massturismi süsteemi, ütles Lindsten. — Küll nende giidide pähe õpitud maolugusid tuntakse. Läheme nüüd sööma ja võtame siis takso. Siinsed taksomehed on palju paremad giidid.

Suntinen nõustus ainult seltskonnaks, sest ta ütles kõhu täis olevat, tõesti juba päris täis olevat:

— Oli väga hea hommikusöök.

Lindsten hakkas teisi uksest sisse juhtima väiksesse söögisaali. Koht oli Vuotilaiselegi võõras, sest reedene kiire hommikusöök oli tehtud üldisel poolel.

— Hei, kuhu te nüüd lähete? Ega söögisaal seal ei ole. Sinnapoole tuleb meil minna, ma just tulin sealt, hakkas Kalle seletama.

— Ära vehi mees, ütles Lindsten ja tõukas teised uksest sisse. Ees oli ootamas hommikusöögiks seatud laud arvukate erisuguste lõigetega ja muude delikatessidega, peagu samasugune kui see oli olnud Leningradis Europeiskaja hotellis.

— Mis söögisaal see on? Kas ka siit saab hommikusööki? imestas Suntinen.

— Me oleme ju tulnud hommikusöögile. Sa ei tunne veel õigesti selle maa kombeid. See on härrade pool, seletas Lindsten.

Toidulaual leiduvad delikatessid panid Suntise varsti tühistama jutu täiest kõhust: temagi ruttas hommikusöögile.

(Järgneb)

Ivi-Mai Schöön doktoriks

Göteborgi ülikoolis kaitses doktori väitekirja Ivi-Mai Schöön, neiuna Freivald. Ta doktoritöö, mis valmis Sahlgrenska ülikoolihaigla II kirurgilises kliinikus, oli kirjutatud teemal: The Effects of Antral Distension on Gastric Acid Secretion and on the Release of Gastrointentsial Hormones in Man.

Promoveerija tunnistati doktorikraadi vääriliseks.

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

TED ROLAND LAAN
advokaat-notar
133 Richmond St. W., Ste 705
Toronto, M5H 2L3
Tel. 364-7072

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Tel. 862-7115
Toronto, Ont. M5J 2H7

VABA EESTLANE

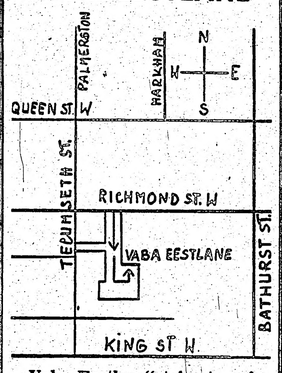

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus väljaspool tööaega:
Karl Arro 482-0242
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:
üks tolli ühel veerul ... $3.50
esiküljel ... 94.—
tagaküljel ... $3.75

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C,
Toronto, Ont. M6J 3M7
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. **Mrs. Leida Marley**
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont. M2M 1Z7
Telefon: 223-0080

Karl Raudsepp:

„Laulud nüüd lähevad ..."

Helilooja Mihkel Lüdig'i 100-aastase sünnipäeva puhul

Inimesed, kes laulukoorides on laulnud, laulupidudest osa võtnud või kontsertidel käinud — neile on ülalantud 3 sõna väga tuttavad. Mihkel Lüdig'i loodud „Koit" — bravuurne ja kaasakiskuv nii helilt kui sõnadelt. Pole aga kõigil ehk teada selle laulu sünnilugu. Nimelt Viljandi „Koit" seltsi juhatus ühel koosviibimisel avaldas soovi seltsi lipulaulu saamiseks. Kohalviibiv luuletaja Friedrich Kuhlbars luuletas samas 10 minuti jooksul sõnad ja nüüd pöörduti värskelt Peterburi Konservatooriumi lõpetanud Lüdig'i poole viisi saamiseks, kes istus samas lauas. Lüdig nõustus. 15 minuti jooksul oli viis valmis ja kirjutatud seitsmele häälele nagu sobiv uhketele mulkidele. See sündis 1904. a. suvel. Ja kuni 1980 on see väga populaarne isamaaline laul olnud laulupidude hümn.

Mihkel Lüdig sündis 9. mail 1880, just 100 aastat tagasi, Pärnumaal Reiu vallas metsavahi pojana. Perekonnas oli 18 last, Mihkel oli seitsmes. Üksik koht keset metsi oli sünnipaik. On selge, et perekond elas vaeselt. Aga muusika oli veres nii vanemail kui lastel. Nii juhtubki, et neid külastanud Pärnu õllevabrikant Franz Jakob, kes oli olnud elukutseline viiuldaja, hakkas poisikest, kes koduorelil nii toredasti mängida osaks, omale kasulapseks tahtma. See saab teoks ja poisike leiab hea põlve lastetute sakste juures.

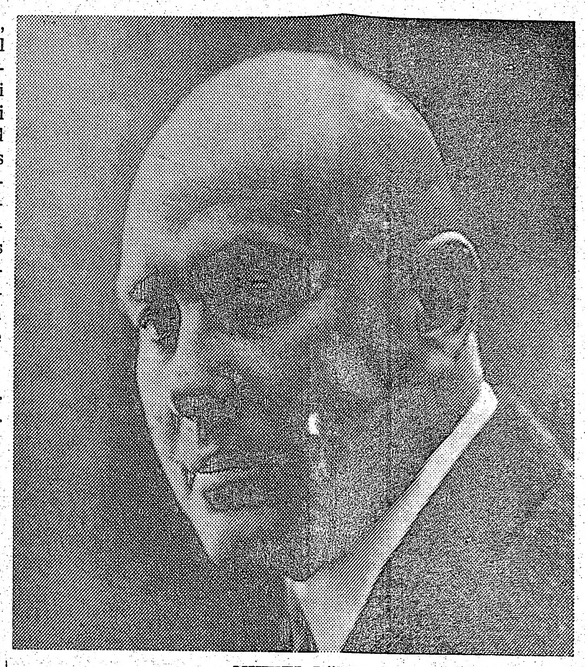

MIHKEL LÜDIG

Proua Jakob, ise kutseline pianist, õpetab poisile klaverit, saksakeelt ja kombeid.

Pärnu organist Max Peters õpetas orelit ja poisike pannakse saksa kooli, kus sakslased ja lätlased teda matsiks sõimavad. Hoolimata sellest õpib ta hästi, omandab varsti hea saksa keele ja on silmapaistev muusikas.

Kuid see ei kesta kaua. Jakobi õllevabrik läheb pankrotti. Omanik asub ise kooliõpetajana leiba teenima. Ta ei jõua enam kasupoega toetada. Appi tuleb Pärnu saksa seltskond eesotsas linnapea Oscar Brackmann'iga, kes panevad Mihkli internaati ja maksavad tema kulud. Nende siht on Lüdig'ist Nikolai kirikule organisti kasvatada. Nii see ka sünnib, aga poiss ise püüab kõrgemale. Kuna tema oreliõpetaja Max Peters on asunud Moskvasse organistiks ja konservatooriumi õppejõuks, siis on 16-aastasel noorukil kindel otsus minna Moskvasse õppima.

Suure entusiasmiga, kuid väga vähese rahaga läheb Lüdig Moskvasse ja sealt varsti edasi Peterburi, tolleaegsesse Venemaa pealinna, konservatooriumi.

Kannatab nälga ja puudust, aga õpib. Mõned klaveritunnid ja mõne asjaarmastajate koori juhatamine hoiab tal elu sees. Igal suvel käib ta Eestis. On kontsertidel solistide saatjaks, koori juhatamisel ja organistina tegev Tartus, Tallinnas ja Pärnus. Ka Viljandis. On hea, et tema silmapaistev and võimaldab tal Moskvas ja Peterburis saada konservatooriumi stipendiumi. See on suur abi noorukile. Oma mälestustes ta mainib, et tol ajal ei võinud vorsti poest mööduda, siis nälg otse põletas.

Peterburis kohtab ta vanemaid eesti muusikaõpilasi A. Kapp'i, R. Tobias't ja kahte venda Lemba't, samuti ka esimest eesti kutselist muusikut Joh. Kappel'it. Talle annab palju õppimine kuulsate vene muusikasuuruste juures nagu Rimski-Korsakov, A. Glasunov, L. Homilius, A. Ljadev j.t.

Mihkel Lüdig on igal suvel edasi tegev kodumaal ka Pärnu „Endla" ja Tartu „Vanemuise" teatri avamisel, mille puhul ta loob ka oma esimese sümfoonilise helitöö.

Lüdig lõpetab konservatooriumi 9. juunil 1904 ja samal aastal ta abiellub kontsertlaulja sopran Mathilde Sinkel'iga. Kodumaa ei saa võimaldada kunstnikupaarile elamisvõimalusi ja nad lähevad Peterburisse tagasi. Seal annab juubilar eratunde, on R. Tobias'e järele eesti Jaani kiriku organist õpetajate J. Hurt'i ja R. Kallas'e ajal, juhatab laulukoore, organiseerib kontserte jne.

Ta töötab Peterburis 1904—1918, olles I maailmasõja ajal mobiliseeritud, kuid asukohaga pealinnas. Revolutsiooni keerises opteerub ta kodumaale. Tallinnas saab ta Kaarli koguduse organistiks ja koolides muusikaõpetajaks. Tema suurim töö ja teene on aga tol ajal Tallinna Muusikakooli asutamine, mis hiljem nimetati Riiklikuks Konservatooriumiks. See kool avati 29. sept. 1919. Estonia seltsi poolt. Oli 50 klassi 452 õpilasega. Juhatajaks valitakse Mihkel Lüdig. Karjuv vajadus on Muusikakooli oma ruumide järle. Tallinna ärimehed tulevad appi. Kuid kogu organiseerimise raskus lasub Mihkel Lüdigul.

Olles kogu aja ka organistiks Kaarli kirikus kavandab ta kirikule uue võimsa oreli Walckeri orelifirma poolt, mis tema dispositsiooni järgi ehitatakse. 1924. aastal järgneb Lüdig koos abikaasa lauljatar Mathilde Lüdiguga kutsele esinemiseks Pariisis Salle Pleyelis,

mis oli tolleaegsetes oludes erakordne ja esmakordne võimalus meie muusikute esitamiseks Euroopa suurimas kunstikeskuses ja tunnustuse võitmist kuulajaskonna ja kiitvate arvustuste kaudu.

Tagasi jõudes kodumaale, otsustab ta laiema tööpõllu otsides asuda Argentiinasse, kuid lootused selles osa ei täitu ning ta pöördub kolme aasta pärast tagasi kodumaale ja asub Tallinna.

Tallinnas töötades vaevab M. Lüdigi reuma ja otsides kuivemat kliimat asub ta Vändrasse. Siin andis ta gümnaasiumis muusikatunde, on kiriku organist ja koorijuht. Kuid just siin elades Helikunsti Sihtkapitali pensionärina on ta andnud heliloojana tõhusaid helindeid. 1940. aastal ta valiti Tallinna Riikliku Konservatooriumi auprofessoriks.

M. Lüdig'i looming on ulatuslik. Ta on kirjutanud sümfoonilisi teoseid nagu „Avamäng-Fantaasia nr. 1", süit „Lembitu", ja poeemi „Jaaniöö". Ka kammermuusikat klaverile, viiulile ja tshellole sisaldab tema looming. Tunneme tema soololaule, kuid helilooja armastatuim zhanr on koorilaul. 1903. a. on Pärnumaa laulupeol juba kavas tema „Laevnik" ja 1904. sünnib laulupidude hümn „Koit".

Ta on järjekindel rahvuslane oma loomingus, tekstidki ta valib eesti luuletajailt või rahvalauludest. Ta kirjutas üle 50 koorilaulu. Mainigem mõned nagu „Üksik lill", „Kiigelaul", „Nõmm", „Mänd", „Mets", ja „Põlismetsa järv".

Tema Vändras elamise perioodil oli silmapaistev kolme suure eesti muusiku igaaastased kohtumised.

Arthur Kapp'i isakodu oli Suure Jaani linnas. 35 km. läänes elas Vändras Lüdig, Nende kahe vahel Hüpassaare metsa ja rabade rüpes elas Mart Saar. Nad tulid kokku ja neil oli palju kõneleda ehkki olid väga erinevad iseloomud.

Lüdigul olid kõik koraaliviisid peas, kunagi ta ei vajanud nooti. Olen 9 aastat temaga kirikus ja koolis töötanud ja seda näinud. Tema kutsel laulsid ja mängisid Vändras pea kõik eesti tuntud kunstnikud. Oma majaraamatust loen, et viimased olid 1944. a. suvel viiuldaja Hugo Schütz ja alt Jenny Siimon.

Mul oli rõõm lugeda tema enda kirjutatud mälestusi. Kõik on soliidne ja asjalik nagu oli helilooja ka elus.

Aga siis korraga võõras noot lhk. 134, kus seisab: Mida kauem ma kirikus ametis olin, seda suurem ateist minust sai". Selliste vaadetega Lüdig'i ma ei tunne. Veel vähem on see tõenäoline, kuna ta igal pool rangelt hoiab eemale maailmavaatelistest märgetest. Ehk leidub vastus selles, et Lüdig kirjutas oma mälestused 1947—48 Vändras, suri samas 7. mail 1958, kuid mälestused trükiti 28. veebruaril 1969. Seega ligi 11 aastat pärast autori surma. Kas selle ühe lause ei lisanud need, kellele see kasulik on?

Mihkel Lüdigi abikaasa Mathilde Lüdig-Sinkel ja vanem poeg on maetud Ameerika mandril, poeg Peter Paul, „Estonia" teatri endine muusikajuht, elab Buffalos, Ühendriikides, ja töötab oma kutsealal.

Lüdigi põrm on maetud Vändra kirikumäele, kiriku peaukse lähedale.

Ja ma kuulen praegu talvel, kui kirjutan neid ridu, kuidas tuul kirikumäel vihiseb üle haua ja vilistab: „Laulud nüüd lähevad ... kaunimal kõlal ... vägeval voogu, del üle me maa". Ja need laulud ei ole pärit Peipsi tagant.

TORONTO LINN

SUVINE KELLAAEG

27. aprillist kuni 26. oktoobrini 1980

Linnapea on välja kuulutanud Toronto linnas 1980. aastaks suvise kellaaja (Daylight Saving Time), mis algab pühapäeval, 27. aprillil kell 2 e.l. ja kestab pühapäeva, 26. oktoobrini kell 2 e.l.

Kellad ja uurid tuleb sel puhul ÜKS TUND ETTE LÜKATA.

Roy V. Henderson
City Clerk

UUDISEID KODUMAALT

30. jaanuaril võeti Kirjanike Liidu juhatuse sekretäriaadis Kirjanike Liidu liikmeks tõlkija Ita Saks ja poetess Jelena Skulskaja. Ei ole teada, mis suunas tõlkija oma tõlketööd teeb, raske on aga uskuda, et poetess eesti luulet rikastaks.

*

Tartu metstmajand avas Koosa lukilihakonservide (metsloomadeliha valmistamise ettevõtte. See on Metsamajanduse ja Looduskaitse esimene sellelaadiline toode. Omal jõul ehitati ümber endise piimavastuvõtupunkti hoone, kuhu ehitati ka külmutusruum, mis mahutab 20 tonni liha. Konservi retsepti koostas ministeeriumi metsamajanduse ja looduskaitse laboratoorium. Kuna põdraliha üksi olevat tuimavõitu, siis metssealiha lisamine andvat maitsvust juurde. Konservid on veerandkilolistes plekkpurkides. Põtru ja metssigu saadavat jahindusklubidelt ja jahimajandeilt. Seni on valmistatud üle 4000 kilogrammi uut lihatoodet.

*

Juba 1963. aastal hakati Tartu ülikooli orgaanilise keemia kateedri dotsenti T. Ilometsa eestvõtmisel koguma ülikooli minevikuga seotud esemeid. Praeguseks on arvel juba mitu tuhat eset ja möödunud aastal hakati organiseerima ülikoolile oma ajaloolist muuseumi. Kogutud esemete hulgas on suure väärtusega aparaate ja füüsikariistu, milledest mõned on pärit G. F. Parroti ja M. H. Jacobi aegadest. Muuseumis on ka keemiaprofessor Carl Schmidti portselanist laboratooriumiriistade kollektsioon ja arstiteadlaste monograafiaid 17. sajandist. Praegu on esemed ülikooli peahoones, kuid edaspidi saab muuseum omale ruumid Toomel, praegustes teadusraamatukogu ruumes.

*

Joomise probleem on lahendamatu sotsialistlikus ühiskonnas. Jälle kirjutatakse, et Narva ehitustrustis äratab muu hulgas tähelepanu asjaolu, et aeg-ajalt sattus sealt kainestusmajja ka insenere, seega neid inimesi, kes peaksid ise valvama, et joomine alluvate hulgas liiale ei läheks. Seal on isegi nii häbiväärne fakt, et kainestusmaja „külastajaks" osutus koguni ..rusti ehitusvaitsuse juhataja. Viimase mehe puhul oli politsei protokoll läinud siiski „kaotsi", nii et jälgegi pole mehe kirjadesse jäänud. Kui aga ettevõtte juhid külastavad kainestusmaju, siis eeskuju mõttes peavad alluvadki sama rada käima.

*

Kohtla-Järve ettevõtteist lahkus mullu omal soovil 3258 ja tööluuside (raisatud päevade) eest vallandati 418 inimest. Need arvud näitavad kuivõrd madal on töödistipliin, pealegi kui ettevõtte lähedal on viinapood, kus tööajal on alati näha tööriietes tunglejaid leti taga.

*

Juba 1978. a. kevadel hakkasid Nõo koolimaja kanalisatsiooni vanad tsementtorud lagunema. Esialgu saadi hädast sellega üle, et reovesi pumbati kanalisatsiooni tervesse ossa. Hiljem ka see ei aidanud. Siis tehti Tartu Rajooni Remondi- ja Ehitusvalitsusele ülesandeks kanalisatsioon korda seada. See ettevõte pole aga siiani sellega toime tulnud, kuna kaevamismasin pidi märjal maal peaaegu uppuma ja lõpuks keelati ka kultuurheinamaa lõhkumine. Seejärel andsid remondimehed alla ja ehitasid koolimaja juurde reoainete kogumiseks basseini, kust tsisternautod musta vee kätte saavad. See on aga möödunud ajavahemikul koolile maksma läinud ümarguselt 43.000 rubla. Iga päev, laupäevad ja pühapäevad kaasa arvatud, tehakse 30 reisi edasi-tagasi. Kuna koolil selleks vajalikke summasid nii palju ei ole, siis on võetud juurde kapitaalremondiks ja inventari uuendamiseks ettenähtud summadest. Viimane asjaolu aga tingib, et koolimaja juures vajalikud korrastused jäävad tegemata. Möödunud sügisel alustati siiski kanalisatsiooni ehitamisega, novembris polnud mehi üldse töökohal ehk nagu kohalikus keeles öeldakse „objektil" näha, detsembris töötati ainult kaks nädalat ja seejärel kadusid ehitajad jälle silmapiirilt.

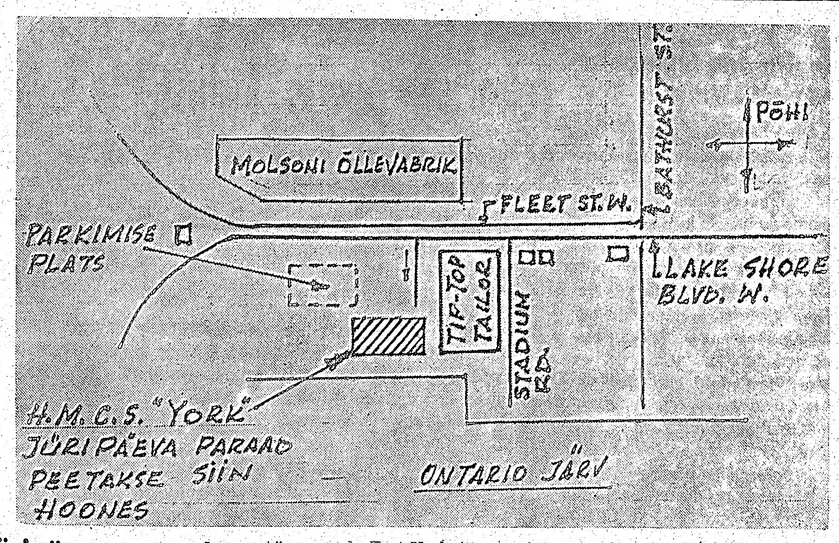

Jüripäeva paraad

Gaidide ja skautide jüripäeva paraad toimub pühapäeval, 27. aprillil, kell 4.30 p.l. H.M.C.S. „York'i" hoones, 659 Lake Shore Blvd. W., Torontos. Kogunemine kell 4.00 p.l. parkimise väljakul. Palutakse H.M.C.S. „York'i" mitte ära segada Fort York Armoury'ga, mis asub H.M.C.S. „York'i" ligidal. H.M.C.S. „York" asub Tip Top Tailor'i vabriku kõrval.

Kui sõita põhja poolt mööda Bathurst St. Ontario järve poole jõudes Lake Shore Blvd'ile, tuleb pöörata paremale ja sõita lääne poole umbes 200 meetrit. H.M.C.S. „York" asub vasakul pool Lake Shore Blvd. W., just Tip Top Tailor'i hoone läänepoolsel küljel.

Jüripäeva paraadile järgneb Eesti Majas kell 7.00 p.l. Gaiderkogu ja Skautmastrite Kogu koosviibimine, millest kõiki liikmeid palutakse osa võtta.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 22. aprillil 1980 — Tuesday, April 22, 1980

KIREV MAAILM

BONN — Autojuhtimise lubasid tahetakse Saksamaal hakata ära võtma üle 65 a. vanustel isikutel. Ameerikas, kus kogukondlik elu on rajatud autoliiklusele, oleks niisugune asi mõeldamatu, kuid Saksamaal on olud teised. Küsimuse üle käib seal praegu suur poleemika. Heilbronni linn kuulutas nüüd, et iga üle 65 a. vanune isik, kes juhiloa ära annab, saab linnalt vastutasuks aastase priipileti sõitudeks bussidel ja trammidel. Üle 100 isiku on juba seda võimalust kasutanud.

DEHLI — India peaminister Indira Gandhi on saatnud laiali üheksa sellise osariigi parlamendid, kus enamus on olnud opositsioonis Gandhi poolt juhitava kongressiparteile. Neis üheksas osariigis asub kokku 400 miljonit inimest ehk üle poolte India 700-miljonist elanikust. Järele on jäänud opositsiooniparteide valitsused veel Lääne-Bengalis, Keralas ja Tripuras. Gandhi seletas oma sammu põhjuseks, et nende üheksa osariigi parlamentide koosseis ei vasta enam valijate soovidele.

LONDON — 47-aastane inglise õlletehase tööline David Preston võitis jalgpallitipsiga üle $3.000.000. Tal on seisev süsteem, mis maksab umbes $25 nädalas ja millega ta on võitnud ka varem — tookord „ainult" ca $35.000. Värske miljonär ütleb, et ta arvatavasti loobub oma töökohast ja pühendab end oma erahuvidele. Preston kavatseb „tippada" oma süsteemiga ka edaspidi, kuid seda ta kunagi ei avalda.

HELSINGI — Posti aeglusest räägitakse pidevalt, aga erandiks on Kemiö saare Kiila postkontori piirkonnas olijad. Nende post töötab täpselt ja lisakski energiat säästes, sest Kiilas viiakse post kohale hobusega. Üle 20 kilomeetri pikkuse ringi teeb postimees 2,5 tunniga, kuigi teekonna ulatuses on 30 maja. Varem on Soomes kasutatud põhjapõtru posti laiali vedamisel, aga hobune riigiametis on harv juhus.

BERLIIN — Noorus ei ole ainult USA-s „hukas". Lääne-Saksa statistika järele 8—9-aastastest lastest 17% joob õlut, 11% veini või kangemaid jooke. Berliinis on moes pornofilmide tegemine isegi juba 8-aastaste lastega, kellede leidmiseks polevat mingeid raskusi. Emad isegi pakuvat neid. 12—13-aastaseid prostituute olevat Berliinis politsei andmetel 400 piirides.

OSLO — Norra riigi reetmises süüdistatud ja surma mõistetud Vidkun Quislingi päevaraamat aastalt 1940 on leitud. Quisling kirjeldab päevaraamatus sündmuste arengut päevast päeva Norras saksa okupatsiooni ajal. Quislingi nime tegi surematuks tema koostöö okupatsioonijõududega. Leitud päeviku olemasolust ei olnud enne teateid.

Pühalikke tundeid äratas moment, kui vana relvakandja Ignas Tõrmaküla kandis sisse soomepoiste lipu kirikus õnnistamiseks. Tema järel kunagiste relvavendade soomlaste Toronto klubi lipp.

Foto: Vaba Eestlane

Punabrigaadi terrorist paljastab

Politsei sai andmeid Aldo Moro kõrvaldamise ja mõrvamise kohta

ROOM — Itaalia võimudel on õnnestunud terroristliku punabrigaadi ja riigimehe Aldo Moro mõrvarite tegevuse paljastamisel suurte sammudega edasi jõuda kui vangistatud terrorist Fabrizio Peci oli nõus karistuse vähendamisel oma kaaslaste kohta andmeid andma. Nagu Peci seletustest nähtub, on terroristidel olnud väga tihe side Palestiina Vabastamise organisatsiooni terroristidega, kes on andnud punabrigaadile ka relvi oma terroriaktsiooni teostamiseks.

27-aastane Fabrizio Peci arreteeriti kaks kuud tagasi Torinos ning teda süüdistatakse paljudes kuritöödes ja Aldo Moro kõrvaldamisele kaasa aitamises.

Peci on andnud detailse ülevaate punabrigaadi tegevusest ning politsei andmetel hõlmab tema ülestunnistus 70 lehekülge materjale.

Peci andmetel on punabrigaadi juhiks Mario Moretti, kellel õnnestus möödunud kuul Prantsusmaal üle noatera pääseda politsei haarangust. Peci informatsiooni põhjal on politseivõimud teostanud Itaalias terve rea haaranguid ja

arreteerinud 30 isikut, keda kahtlustatakse punabrigaadi koosseisus terroristlike aktide sooritamises.

Zimbabwe sai iseseisvuse

Inglise viimane koloniaalriik Aafrikas likvideeriti

SALISBURY — Endisest Inglismaa koloniaalriigist Rodeesiast sai möödunud reedel piduliku tseremooniaga iseseisev riik, millele anti nimeks Zimbabwe. Vastava tseremoonia elas kaasa Briti troonipärija prints Charles, kes andis Salisbury staadionil toimunud aktusel võimu ametlikult üle mustade valitsuse peaministrile Robert Mugabele, kes on tuntud marksistina ja tegutses varem terroristlike partisanide üksuste juhina.

Uus peaminister Mugabe pidas tseremoonial lepliku kõne, mainides, et mustad ei kavatse valgetele hakata kätte tasuma neile tehtud ülekohut. Tseremoonia kestel toimusid kogu linnas pidustused ja mustad tantsisid tänavatel.

Üleandmise tseremoonia ei kulgenud siski rahulikult, kuna mitmes kohas atakeerisid terroristid pidutsejaid käsigranaatidega,

mille tulemusena kaks inimest said surma ja paljud haavata.

Kanada esindajana Zimbabwe rajamise pidustustel viibis välisminister Mark MacGuigan, kes andis uuele valitsusele üle Kanada ametliku tunnustuse.

Teherani poega külastama

Ameerika perekonnad otsivad isiklikke kontakte pantvangidega

TEHERAN — Teherani saabus ameeriklanna Barbara Timm Wisconsinist, kes loodab näha oma poega, kes on üks terroristide kiüsis olevatest ameerika pantvangidest. Barbara Timm on teist korda abielus ja tema saatjaks oli tema praegune mees.

20-aastane Barbara Timm'i poeg esimesest abielust Kevin Hermening viibis saatkonnahoones selle ülevõtmisel terroristide poolt mereväe dessantüksuste allohvitserina.

Barbara Timm saabus Teherani vaatamata sellele, et president Carter seda reisi ei pooldanud, kuna iraani võimud võivad selle endi huvides ära kasutada.

Tal oli Ühendriikide saatkonna juures kohtumine terroristide esindajatega, kes keeldusid aga talle kohamise võimaluse andmisest pojaga.

Iraanis on viimasel ajal sisepoliitiline olukord muutunud pinevaks, kuna Teheranis on toimunud terve rida ägedaid kokkupõrkeid islami ja pahempoolselt häälestatud üliõpilaste vahel.

Kurdistanis oli valitsusvägedel kokkupõrkeid mässuliste kurdidega, kusjuures seitsekümmend viis sõdurit ja 15 kurdi partisani said surma.

MAIBALL
laup., 10. mail
Pääsmed prl. V. Sillart
483-1955 õhtul

Algavad läbirääkimised Palestiina probleemi lahendamiseks

WASHINGTON — Iisraeli peaminister Begin nõustus alustama Egiptusega intensiivseid läbirääkimisi, et saavutada kokkulepet Palestiina araablastele autonoomia andmise küsimuses. Küsimuse lahendamine on väga raske ja delikaatne, kuna peaminister Beginil tuleb kompromisside tegemisel arvestada ägeda kriitikaga oma Likudi parteis. Begin on alati Jordaania jõe lääekallast käsitanud Piibli nimetustega kui Samaaria ja Juudamaad ning ta peab neid põhiliselt juutide maa-aladeks.

Kanadas algab jaht natsi sõja kurjategijatele

WASHINGTON — Kanada kohtuminister Bob Kaplan kohtus Washingtonis natsi sõjakurjategijatele jahti pidava Simon Wiesenthaliga, kes andis talle informatsiooni oma tegevuse ja sõjakurjategijate kohta. Kaplan mainis pärast kohtumist, et tema arvates on võimalik sõjakuritegusid tõestada ning ta rakendab kanada seadusepärase raamistiku selle ülesande läbiviimiseks. Ministri kava kohaselt tuleks esmajoones moodustada vastav ministeeriumide vaheline komisjon, kes jääks tegutsema pikema aja jooksul. Kohtuminister ütles, et ta ei tea kui palju sõjakurjategijaid on Kanadas kuid neid on siia kindlasti pärast Teist maailmasõda saabunud.

Sündmuste kalender

◎ Neljapäeval, 24. aprillil kell 8 õhtul Eesti Majas T.E. Aiandusklubi loenguõhtu, kavas A. Haavaniidu ettekanne „Floridast tagasi Kanada koduaeda".

◎ Laupäeval, 26. aprillil kell 7 õ. First Place Auditooriumis, 350 King St. E. Hamiltonis, Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoori 30. juubelikontsert.

◎ Pühapäeval, 27. aprillil kell 1—5 p.l. Gustafssoni galeriis, 303 Main Str. N. Brampton Osvald Timmase uute tööde näitus. Näitus jääb avatus 10. maini galerii lahtioleku aegadel.

◎ Pühapäeval, 27. aprillil kell 6 õ. Peetri kirikus sopran Helmi Betlemi ja orelikunstnik Lembit Avessoni vaimulik kontsert.

◎ Pühapäeval, 27. aprillil kell 6 õ. T.E. Baptisti koguduses kaasaegne vaimulik lüüle kodumaal.

◎ Teisipäeval, 29. aprillil kell 3 p.l. Eesti Majas Pensionäride Klubi Tervisvõimlemise Ringi kevadise pärastlõuna kohvi perenaiste küpsetuskunsti saadustega.

◎ Reedel, 2. mail kell 8 õ. Tartu College'is Akadeemilise Kodu mai vastuvõtt.

Ainulaadne luuleõhtu baptisti kirikus

Toronto baptisti koguduse juubeliaasta muusikaõhtute sarja kuues üritus pühapäeval, 27. aprillil kell 18.00, on pühendatud kaasaegsele vaimulikule luulele kodumaal. Teatavasti on seal praegu vaimulik luule ametliku ja avaliku põlu ning keelu all. See ei ole siiski takistanud talentide esilekerkimist ja vaimuliku luule arengust. Kirjutusmasinal trükitud luuetuskogusid on ilmunud Eestis mitmeid, nii üksikautoreilt kui ka mitmelt luuletajalt. Mõned neist on ka välismaale jõudnud ja pühapäevane üritus soovib neist anda põgusa ülevaate. Kaks ettekandele tulevat laulu on loodud Siberis.

Luuletusi loevad Luule Anto, Salme Tamm, Kalle Medri ja Henno Kalmes. Muusikalise panuse annavad õhtule, samuti kodumaa autorite loomingust, Marika Krabi, Jaan Medri, Kaljo Raid ja Anne Alkok.

Pühapäevasele kodumaa luuleõhtule loodetakse rohket osavõttu. Sissepääs tasuta, kirikukorjandus.

Riin Rivanool

Reisiraskused

Vahest võib isegi nõnda juhtuda, et lähed reisile ja kõik on korras. Pakid oled saanud tippen-toppen juba nädalapäevad enne ärasõitu kombe- ja korrakohaselt kokku ja kohvrite võtmedki ei lähe mitte kaduma, vaid seisavad just selles keskmises pisikeses sahtlikeses käekoti sees, kus nad olema peavadki. Katsu või ära katsu, ikka on nad alles ja ise oled ka sellise klaari peaga, et mitte pole äragi unustanud, kus koha peal sa neid sedapuhku kaasas kanda kavatsed.

Vaat, kui nüüd Arukeste Anni sedasi segaste tunnetega seda reisi alustas, ei saanud ta oma Augustile lõpuks ütlemata jätta:

„No sihuke asi head ei tähenda! Pole meil eluilmaski ega ühegi reisi hakatusel kõik nõnda libedasti laabunud ja ilma viperusteta peale hakanud . . ." millele August täienduseks lisada võis:

„Ju see siis seda tähendab, et lõpu poole . . ." ja see pani Annikese südame juba ette hirmsat moodi puperdama.

Kui sõidad Idamaile, pead kõigeks valmis olema, sest seal elab teist sorti rahvas ja kunagi ei tea, mida uus päev ette veeretab.

Sedapuhku algas asi reisijuhi äpardusega.

Kaasasõitjad lasti kõik ilusasti sihtjaamas lahi, aga reisijuhilt hakati viisat nõudma, sellepärast ikka, et miks ta nii tihti Ameerika poole pealt Indiasse sõidab. Seletused ei aita. Neiukene arreteeritakse, head mehed teda siiski vanglasse ei saada, aga esimene öö tuleb tal veeta lennujaama pesuruumis toolidel tukkudes.

Meie, vilumatud ja vilunud reisijad, marsime kärule laotud pakikoorma kõrval lennujaamast välja tänavale, igaühel ikka kas käsi oma kohvri küljes või vähemalt silm peal. Oi jah, küll seda valvet üsna hädasti vaja on, sest vaatamata sellele, et on alles kell 3 öösel, on selline poisikeste ja hulguste kari tulejate ümber, et lihtsalt ei tea, kuidas bussini pääseda. Aga ikka me pääseme ja pakkidest pole ühtki kaduda jõudnud.

Hommik algab peavaluga. Kellaaegade vahe on 10½ tundi, muud pingutused ka ja eine ajal kuuleb Annike, kuis üks mees Augustile oma naise olukorda nõnda selgitab:

„Näe, minu naisel on suurepärane vahekord oma peaga: nii pea kui asjad ei arene tema tahtmist mööda, hakkab ta pea valutama. Lihtsalt võrratu kokkulepe! Midagi selle vastu ei aita!" Ja selle jutu peale peab Annike kenasti suu lukus ega hakka seda asja mitte avalikult kuulutama, et tema pea ka ägedalt valutab.

Lennusõitudega märkab varsti, kuis Idamaa sisse tungib.

Esimesel korral väljub lennuk vaid tunnivõrra hiljem, pärastpoole on hilinemine juba tavaliselt kolm tundi, nii et viis tundi lennuväljal oodata, et pooletunnilist sõitu saada on üsna tavaline, mille pärast üks korralik reisija mitte piuksatada ei tohiks.

Selle eest aga on neiukesedstjuuardessid oma sarides hap-

rakesed ja imeilusad, punane täpp otsaees ja kalliskivi kruvitud läbi ninasõõrme. Pakuvad jooke ja läilat kombut ja on igale vähegi tundelikule meesterahvale suureks silmarõõmuks, nõnda palju muidugi kui seda oma armastatud naise kõrval olla tohib. Ja see oma naine topib ja poputab, küll ajab sisse arstirohte malaariasääskede ja kõhutõve, peavalu ja kurgukrõbina vastu. Samuti seab ta ette need paremad palad toidulaualt, ikka need, kus pole palju idamaiseid ja õhetavaid vürtse, vaid hoopis vajalikke mineraale ja vitamiine ja kaloreid puudaviisi ka. Aga Annike ütleb:

„Söö, sina, August ja kaalu pärast ära sa lõbureisil muretse! Mina armastan sind naelaviisi, nii et iga unts annab ikka vastavalt armastustki juurde," kuid August teab, et kodus tuleb selle järele hirmus nälgimine üleliigsete kalorite pärast.

Ühel vahereisil oleks Annike äärepealt nii kuulsaks saanud, et kaasreisijad soovitasid talle anda tärni autasuks või pool sõiduhinda priilt tagasi nõuda.

Nimelt nägi just Annike oma terava silmaga lennukiaknast ühel vahepeatusel, et meie reisigrupi kohvrid tõstetakse lennukist maha. Tõesõna, eksitust olla ei saa, oma kohvrid tunned ju niikuinii ja teiste omadest selle nööriga ümberseotud kindlasti veel ka. Ekskursioonijuht sai kärmesti informeeritud, see hüppas kohe maha ja asus oma grupi asju suure pahandamisega kokku koguma. Aga selleks ajaks oli terve lennuki pagas sõiduki kõrvale maha laotud ja kõik reisijad käsutati välja oma pakke indentifitseerima. Need kindlaksmääratud kohvrid laoti siis uuesti lennukisse sisse.

„Mis lahti?" Erakordne pikendatud vahepeatus ajas igamehe kannatuse turri ja siis selgitati: otsitakse pommi. Just enne lähtekohast väljalendu olevat keegi toonud paki, mis lennukiga kaasa sõitis, reisija ise aga jäi hoopis maha. Ju see pommipakk oli, mis muud, arvasid idamaised targad pead ja sellele vastavalt ka toimiti. Pakk leiti, pommi ei olnud ja me sõitsime rahumeeli jupi maad jällegi edasi.

See vahejuhtum oli Annikese ühte reisisõbrannat nõnda vapustanud, et tema, see Paks-Madeleine, surmtõsiselt ohkas:

„Kui nüüd veelkord Ameerikamaa pinnale maha saan, langen otsemaid põlvili maakamarale ja suudlen Ameerikamaa armast mulda! Kingin ära kõik oma suveniirid kiriku heaks, nii selle kihvadega puust elevandi kui ka siidiseeliku, maonahkadest ja pornopiltidest kõnelemata, kui aga veel vaid Ameerikamaa mulda suudelda saaksin."

Annike ei hakanud seda hardusmomenti mitte kurjade sõnadega torkima, ent mõtles ainult omaette:

„Ei saa sa, Madeleine, seda Ameerikamaa mulda küll lennuväljal suudelda, seal puha asfalt igalpool ja võtab enne hulk aega, kui kuhugi jõuad, kus mulda näha on. Aga ega sa neid suveniiregi kergel käel kinkima ei hakka, nii et eks siis olgu nii või teisiti nagu see inimese elu ja lubamised on!"

Nalja

Otto tuleb arsti juurde abi saama. Teda on rünnanud pull ning Ottol on päris hea hulk haavu. Arst vaatab Otto üle ja ütleb:

„No oli see alles õnnetusjuhus!"

„Juhus see küll ei olnud," vastab Otto, „see elajas nägi mu punast kampsuni ja ründas mind täiesti sihilikult ja teadlikult."

Moskvas esitab tuntud teadlane soovi, rännata välja USA-sse. Vastusega venitatakse ja venitatakse ning lõppeks teatatakse, et ta ei saa välja rännata enne 15 aastat, kuna ta tunneb liiga palju nõukogude teaduse saladusi.

„Ma ei saa ju tunda mingeid saladusi," ütleb teadlane, „sest meie oleme ameeriklastest vähemalt 15 aastat maha jäänud."

„Just see ongi saladus."